

Vastuullisen sijoittamisen toimintakertomus vuodelta 2023 Kirkon eläkerahaston johtokunta

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuusluokissa	2
2.1. Uutta pääomaa vihreisiin reaaliomaisuussijoituksiin	2
2.2. Luonnon monimuotoisuustavoitteet suorille metsäsijoituksille	3
2.3. Vastuullisuustyöskentelyn vahvistaminen osakesalkussa	3
3 PRI-tulokset	3
4 Vastuullisen sijoittamisen kysely kirkon työntekijöille	4
5 Vaikuttamistoiminta 2023	5
5.1. Yhtiökokoukset	5
5.2. Vastuullisuusseulonta ja kansainväliset vaikuttamiskeskustelut	7
5.3. Teemavaikuttaminen.....	9
5.4. Sijoittaja-aloitteet ja foorumit	12
5.5 Muu vaikuttaminen ja yhteistyö.....	13
6 Vastuullisen sijoittamisen työryhmä	14
7 Ilmastoraportointi	15
7.1 Ilmastostrategian seuranta.....	15
7.2 TCFD-suositusten mukainen ilmastoraportointi.....	20

1 Johdanto

Kirkon eläkerahasto on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen. Vastuullisen sijoittamisen avulla eläkerahasto varmistaa sijoituksilleen hyvän tuoton sekä sijoitusriskien tehokkaan hallinnan. Eläkerahasto ottaa kaikessa sijoitustoiminnassaan huomioon ESG-näkökohdat eli ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät asiat

Vuoden 2023 aikana Kirkon eläkerahaston johtokunta hyväksyi uudet toimintaohjeet yhtiökokousedustajille. Lisäksi vuoden 2022 lopussa päivitettyt omistajanohjauksen periaatteet otettiin käyttöön kaikissa osakesijoituksissa. Vuoden 2023 alussa käytiin läpi kaikki eläkerahaston sopimukset varainhoitajien kanssa ja päivitettiin sopimuksien vastuullisuusvaatimuksia.

Eläkerahasto raportoi vuosittain YK:n tukeman PRI (Principles for Responsible Investment) raportointikehyksen mukaan. Vastaukset pisteytetään ja niitä verrataan samankaltaisten vastaajien vastauksiin. Eläkerahasto sai korkeimman tähtiluokituksen kaikilla raportoiduilla osa-alueilla PRI:n vuoden 2023 raportissa. PRI ja sen tuottama raportointi ovat tärkeä osa eläkerahaston vastuullista sijoitustoimintaa ja sen kehittämistä.

Eläkerahasto keräsi toista kertaa tietoa Kirkon työntekijöiden tietotasosta ja toiveista vastuulliseen sijoittamiseen liittyen. Tulokset osoittivat, että luottamus Kirkon eläkerahastoon on hyvällä tasolla ja suurin osa vastaajista koki tietävänsä mitä vastuullinen sijoittaminen on. Kyselyn tulosten avulla eläkerahastolla on hyvä pohja lähteä päivittämään vastuullisen sijoittamisen ohjeita vuonna 2024.

Kirkon eläkerahaston keskeinen vastuullisen sijoittamisen työkalu on vaikuttaminen, ja vuonna 2023 tämä toiminta kehittyi uusien aloitteiden ja vaikuttamishankkeiden myötä. Luonnon monimuotoisuus on noussut yhä tärkeämmäksi osaksi eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen työskentelyä. Kehittääkseen toimintaansa luonnon monimuotoisuuden osalta Eläkerahasto liittyi Nature Action 100-aloitteen. Aloitteessa sijoittajat toimivat yhdessä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Aloitteen vaikuttamistoiminta keskittyy sataan yritykseen, joilla on suurin negatiivinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen.

Ilmastostrategiatyöskentely jatkui aktiivisesti ja eläkerahasto raportoi IIGCC:n koordinoimalle, Paris Aligned Net Zero -aloitteelle työn edistymisestä. Ilmastoanalyysin tuloksia otettiin mukaan varainhoitajavaikuttamiseen, ja ESG-kyselyn avulla kerättiin paljon tietoa myös varainhoitajien ilmastotyöskentelystä.

2 Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuusluokissa

Kirkon eläkerahasto ottaa vastuullisuusnäkökulmat huomioon kaikissa sijoituspäätöksissään. Vuoden 2023 aikana eläkerahastolla oli useita vastuulliseen sijoittamiseen keskittyviä hankkeita niin likvideissä- kuin epälikvideissä omaisuuslajeissa.

2.1. Uutta pääomaa vihreisiin reaaliomaisuussijoituksiin

Kestävän kehityksen teemojen mukainen ns. vihreä sijoittaminen on yksi eläkerahaston käyttämistä vastuullisen sijoittamisen lähestymistavoista, ja keskeinen työkalu ilmastostrategiassa. Vihreässä sijoittamisessa eläkerahasto suosii sijoituksia kestävästä kehitystä tukeviin tuotteisiin, palveluihin ja niitä tarjoaviin yrityksiin.

Vuonna 2023 eläkerahasto teki päätöksen uudesta sijoituksesta Impax New Energy Investors-rahastoon. Rahaston strategiana on sijoittaa uusiutuvaan energiaan pääasiassa Euroopassa. Sijoitukset tehdään pääsääntöisesti aurinkovoimaloihin, tuulivoimalaitoksiin ja vesivoimaloihin sekä uusiutuvan energian liitännäissektoreille.

2.2. Luonnon monimuotoisuustavoitteet suorille metsäsijoituksille

Kirkon eläkerahasto otti käyttöön Luonnonvarakeskuksen (Luke) suositukset luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Alla olevassa taulukossa on avattu toimenpiteitä yksityiskohtaisemmin. Taulukossa 1 vihreällä pohjalla esitetyt tavoitteet toteutuvat jo tällä hetkellä ja harmaalla esitetyt toimenpiteet on nostettu kehitystavoitteiksi.

Taulukko 1.

Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Suorissa metsäsijoituksissa toteutuvat luonnon monimuotoisuutta lisäävät toimet</i>	
Luontokohteiden perustaminen	Useita hehtaareja*
Suojavyöhykkeet (luontokohteet)	Yli 25 m
Lahopuun säästäminen ja tuottaminen	10-20 m ³ /ha
Lehtipuiden säästäminen ja suosiminen	10-20 %
Hyvin suurten (> 40cm) ja vanhojen (> 150-v) puiden säästäminen	5 kpl/ha
<i>Suorissa metsäsijoituksissa luonnon monimuotoisuutta lisäävät toimet, kehitystavoitteet</i>	
Kulotuksen ja polttojen lisääminen	Jatkumot 5 % metsäalasta; poltto 0,1%/vuosi
Elävien puiden pysyvä säästäminen	Yli 30 m ³ /ha**
* Osa luontotyypeistä luontaisesti usein pienialaisia	
** Laskennallinen, kun pelkästään elävillä säästöpuilla ylläpidetään 10 m ³ /ha lahopuuatkumoa	

2.3. Vastuullisuustyöskentelyn vahvistaminen osakesalkussa

Kirkon eläkerahasto käy jatkuvasti aktiivista vuoropuhelua salkunhoitajien kanssa vastuullisen sijoittamisen kehittämiseksi. Vuonna 2023 osakesalkussa yhden rahaston työskentely ei edennyt yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja strategiasta päätettiin luopua kokonaan. Rahaston vastuullisuustyöskentely ei ollut kehittynyt sovittuun suuntaan, ja lisäksi rahaston koko oli pienentynyt heikon performanssin myötä. Poistunutta strategiaa korvaamaan tuotiin uusi passiivinen indeksirahasto, joka sijoittaa Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen periaatteiden mukaisesti.

3 PRI-tulokset

Kirkon eläkerahasto allekirjoitti YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI) vuonna 2008. Allekirjoittajat raportoivat vuosittain PRI:lle vastuullisen sijoittamisen toimintatavoistaan, ja tämän kattavan raportoinnin perusteella PRI arvioi allekirjoittajaorganisaation edistymistä vastuullisessa sijoittamisessa. PRI-arviointiraportin tarkoituksena on antaa raportoijalle palautetta ja tukea jatkuvaa oppimista ja kehitystä.

Vuonna 2023 PRI-raportointi toteutettiin uudistetulla raportointipohjalla, jossa eri organisaatiomuodoille oli omat kysymyksensä. Vuoden 2023 pisteytysmenetelmä pysyi samana kuin aiemmalla raportointikerralla.

PRI-arviointiraportti (engl. Assessment Report) ei tuota kokonaisarvosanaa, eli tulosten tarkastelussa tulee huomioida rinnakkain kaikkien eri osa-alueiden tulokset. Arviointiraporttia tulee tarkastella yhdessä kokonaisraportin (engl. Transparency Report) kanssa, joka sisältää kaikki Kirkon eläkerahaston raportoimat tiedot. Sekä arviointiraportti että kokonaisraportti on julkaistu Kirkon eläkerahaston verkkosivuilla.

Kuva 1.

Raportoidut osa-alueet 2023	Pisteet (maks. 100 %)	Tähtiluokitus*	Kaikkien vastaajien mediaani %
Vastuullisen sijoittamisen politiikka	97 %	☆☆☆☆☆	61 %
Osakesijoitukset – Epäsuorat Passiiviset	91 %	☆☆☆☆☆	58 %
Osakesijoitukset – Epäsuorat Aktiiviset	95 %	☆☆☆☆☆	56 %
Korkosijoitukset – Epäsuorat Aktiiviset	100 %	☆☆☆☆☆	60 %
Private equity - Epäsuorat	100 %	☆☆☆☆☆	76 %
Kiinteistösijoitukset - Epäsuorat	100 %	☆☆☆☆☆	57 %
Luottamusta lisäävät toimet (Confidence building measures) UUSI!	100 %	☆☆☆☆☆	60 %

* 1 tähti "heikko", 5 tähteä "paras"

Huom. PRI ei suorita auditointia raportoitujen tietojen oikeellisuudesta.

Kirkon eläkerahasto menestyi kaikkien vastaajien mediaania paremmin (Kuva 1). Eläkerahastolla on korkein tähtiluokitus kaikilla osa-alueilla. Erinomaisten tulosten taustalla on eläkerahaston pitkäjänteinen työskentelytapa, jossa hyödynnetään PRI-raportista saatua palautetta osana vastuullisen sijoitustoiminnan jatkuvaa kehittämistä.

4 Vastuullisen sijoittamisen kysely kirkon työntekijöille

Kirkon eläkerahasto selvitti syksyn 2023 aikana Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöiden tietoa ja toiveita Kirkon eläkerahaston vastuulliseen sijoitustoimintaan liittyen. Kysely toteutettiin Webropol-pohjaisen kyselyn avulla. Eläkerahaston tarkoituksena on huomioida tuloksia vastuullisen sijoittamisen kehitystyössä sekä viestinnän suunnittelussa.

Kyselyyn vastasi 1 295 työntekijää eli vajaat 10 prosenttia kaikista kyselyn vastaanottajista (vuonna 2021: 847 työntekijää, 7 % kaikista vastaanottajista). Luottamus Kirkon eläkerahastoon on lähtökohtaisesti hyvällä tasolla (6 % vastaajista eri mieltä, 2021: 5 % vastaajista eri mieltä), ja jopa 85 % vastaajista koki tietävänsä mitä vastuullisella sijoittamisella tarkoitetaan (2021: 92 %). Vastaajista 30 % (2021: 61 %) uskoo vastuullisen sijoittamisen parantavan sijoitustuottoja, ja 31 % ei taas osaa sanoa, miten vastuullinen sijoittaminen

vaikuttaa tuottoon. Kyselyn vastaajista 88 % (2021: 62 %) on joko osittain tai täysin samaa mieltä, ettei eläkerahaston sijoitusten tule vaikuttaa negatiivisesti yhteiskuntaan ja ympäristöön. Kiistanalaisten yritysten kohdalla poissulkeminen ja sijoituskohteeseen vaikuttaminen koetaan yhtä tärkeiksi lähestymistavoiksi.

Kyselyssä kartoitettiin myös, mitkä kolme YK:n määrittelemistä kestävä kehityksen tavoitteista koetaan erityisen tärkeiksi huomioida sijoitustoiminnassa. Ilmastoteot saivat eniten ääniä (40 %, vuonna 2021: 39 %). Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto nousivat toiseksi tärkeimmäksi (31 %). Kolmanneksi tärkeimmäksi teemaksi nousivat Puhdas vesi ja sanitaatio (26 %, 2021: 27 %). Edelliseen kyselyyn verrattuna Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto nousivat Terveyttä ja hyvinvointia tärkeimmäksi teemaksi. Aiemmassa vuoden 2021 kyselyssä toiseksi tärkeimmäksi koettiin Terveys ja hyvinvointi (28 %), joka vuonna 2023 oli neljännellä sijalla (25 %). Eläkerahaston näkökulmasta tulokset ovat kannustavia, koska kyselyssä tärkeiksi koetut teemat ovat jo osa eläkerahaston sijoitustoimintaa. Tavoitteena on vuoden 2024 aikana päivittää eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeita ja siinä yhteydessä tarkentaa strategiaa myös kestävä kehityksen teemojen ja vaikuttavuussijoittamisen osalta.

Kokonaisuudessaan vastaajat kokevat selkeästi arvopohjaiset, tiettyihin toimialoihin kohdistuvat poissulut hyvin tärkeiksi. Näitä olivat kyselyyn sisältyneet toimialat: fossiilisia polttoaineita tuottavat yritykset, tupakka, aseet, alkoholi, aikuisviihde, uhkapelaaminen ja kannabis.

Viestinnän puolella vastaajat haluavat saada enemmän tietoa erityisesti Kirkon eläkerahaston sijoituskohteista, mutta myös sijoitustuotot ja sijoitusten vaikuttavuus kiinnostavat. Kirkon eläkerahaston verkkosivusto ja kirkon työntekijöille suunnatut uutiskirjeet koetaan tärkeimmiksi viestintäkanaviksi.

5 Vaikuttamistoiminta 2023

Vaikuttamistoiminnan avulla Kirkon eläkerahasto kantaa vastuunsa omistajana ja varmistaa sijoituskohteidensa kestävä arvonkehityksen pidemmällä aikavälillä. Jotta tämä olisi mahdollista, sijoituskohteina olevien yritysten on toimittava pitkäjänteisesti ja hallittava riskit omistajien etujen mukaisesti. Eläkerahaston lähtökohtana on keskustella yritysten kanssa haitallisten toimintatapojen muuttamisesta.

Eläkerahaston vaikuttamistoimintaan kuuluvat yhtiökokouksiin osallistuminen, sijoitussalkun vastuullisuusseulonta ja kansainväliset vaikuttamiskeskustelut, teemavaikuttaminen sekä sijoittaja-aloitteisiin osallistuminen. Yhdessä osakemandaattien omaisuudenhoitajien kanssa eläkerahasto käy vaikuttamiskeskustelua suoraan yritysten kanssa.

5.1. Yhtiökokoukset

Vuonna 2023 Kirkon eläkerahasto osallistui 41 kotimaisen pörssiyhtiön yhtiökokoukseen. Suomalaisen yhtiöiden yhtiökokouksiin osallistuminen tapahtui yhdessä osakemandaattien hoidosta vastaavien varainhoitajien kanssa. Suuressa osassa yhtiökokouksia käytettiin ennakkoäänestystä sekä valtakirjoja. Taulukossa 2 on listattu suomalaiset yhtiöt, joiden yhtiökokouksiin Kirkon eläkerahaston edustaja on osallistunut, sekä niissä mahdollisesti suoritettut äänestykset.

Taulukko 2.

Yhtiö	Päivämäärä	Äänestys
-------	------------	----------

Musti Group Oyj	30-01-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
KONE Oyj B	28-02-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
QT Group	14-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Talenom Oyj	15-03-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 13 Hallituksen jäsenten valinta, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Kojamo Oyj	16-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Stora Enso Oyj R	16-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Uponor Oyj	17-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Admicom Oyj	21-03-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 12 Hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Orion Oyj B	22-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Tokmanni Oyj	22-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Valmet Oyj	22-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Metsa Board	23-03-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 13 Hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Terveystalo Oyj	23-03-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta Hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Revenio Group Oyj	23-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Lassila & Tikanoja Oyj	23-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Nordea Bank Abp	23-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
TietoEVRY Oyj	23-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Gofore	24-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Enento Group Oyj	28-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Konecranes Oyj	29-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Detection Technology	30-03-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Verkkokauppa.com	30-03-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 13 Hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Kempower Oyj	30-03-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 13 Hallituksen jäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Lemonsoft	04-04-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 10 Hallituksen jäsenten lukumäärästä päättäminen ja hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä.
Nokia Oyj	04-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Relais Group Oyj	05-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Telia Company AB	05-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Elisa Oyj	05-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Ponsse	12-04-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 14 Hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä
Marimekko Oyj	13-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Eezy Oyj	13-04-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 13 Hallituksen jäsenten valinta, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä

Fortum Oyj	13-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Remedy Entertainment Oyj	13-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
UPM-Kymmene Oyj	14-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Sanoma Oyj	19-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Sitowise Group Plc	25-04-2023	Kaikkia kohtia kannatettiin paitsi kohta 14 Hallituksen jäsenten valitseminen, jonka kohdalla pidättäydyttiin äänestämästä
Huhtamäki Oyj	27-04-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Metso Outotec Oyj	03-05-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Puuilo Oyj	16-05-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Sampo Oyj A	18-05-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia
Kempower Oyj, ylimääräinen yhtiökokous	28-08-2023	Kannatettiin kaikkia esityslistan kohtia

Kevään 2023 yhtiökokouksien osalta Kirkon eläkerahasto tai sen edustaja oli yhteydessä kuuteen yhtiöön ennen yhtiökokousta. Kysymykset ja kommentit koskivat esimerkiksi antivaltuutus- ja palkitsemiskäytäntöjä.

Kotimaisten yhtiökokouksien lisäksi Kirkon eläkerahasto osallistui ulkoisen proxy voting -palveluntarjoajan kautta 42 eurooppalaiseen yhtiökokoukseen. Yhtiökokouksissa äänestettiin yhteensä 787 esityskohdan osalta. Esityksistä 782 oli hallituksen ja 5 osakkeenomistajien yhtiökokouksille ehdottamia. Hallitusten esitysten osalta eläkerahasto äänesti esityksen puolesta 90 prosentissa äänestyskohdista, ja esitystä vastaan 9 prosentissa äänestyskohdista. Viiden kohdan osalta jätettiin äänestämättä. Hallituksen ja johdon palkitsemista käsittelevissä esityksissä eläkerahasto äänesti esitystä vastaan 39 prosentissa tapauksista.

Kirkon eläkerahaston osakerahastoista ja -mandaateista (ml. indeksisijoitukset) 95 prosenttia osallistuu yhtiökokouksiin tai äänestää yhtiökokouksissa valtakirjalla.

5.2. Vastuullisuusseulonta ja kansainväliset vaikuttamiskeskustelut

Eläkerahasto seuloa likvidin osake- ja korkosalkun kahdesti vuodessa, jotta salkun vastuullisuudesta saadaan ajantasainen kokonaiskuva. Seulonnasta vastaa yritysvaluuttanalyysiin erikoistunut tutkimus- ja konsultointiyhtiö ISS ESG. Analyysipalvelun avulla eläkerahasto pystyy tunnistamaan sijoitussalkun kansainväliset sopimusrikkomustapaukset (ympäristönormit, ihmisoikeus, työoikeus ja korruptio) sekä kartoittamaan erityistä tarkkailua vaativat toimialat (fossiiliset polttoaineet, tupakka, aseet, aikuisviihde, alkoholi ja uhkapelit). Seulontatulokset ja niiden käsittely ovat pysyvä osa eläkerahaston varainhoitajatapeamia. Tulokset käsitellään myös eläkerahaston johtokunnassa.

Seulontatulokset toimivat vaikuttamistoiminnan lähtökohtana. Eläkerahasto osallistuu ISS ESG:n välityksellä vaikuttamiskeskusteluihin vakavia normirikkomuksia tehneiden yritysten kanssa. Vaikuttamiskeskustelut yritysten kanssa tapahtuvat kirjeiden, puhelinkokousten tai tapaamisten välityksellä. Vaikuttamiskeskustelun suunnitteluvaiheessa ISS ESG laatii listan toimenpiteistä, joita yrityksen tulisi suorittaa toimintansa puutteiden korjaamiseksi ja uusien ongelmien välttämiseksi. Toteutuneita toimenpiteitä käytetään vaikuttamiskeskustelussa edistymisen merkinä. Yritys poistuu seurantalialta ja vaikuttamiskeskustelu päättyy, kun kaikki toimenpiteet on suoritettu. Kuva 2 havainnollistaa ISS ESG:n vaikuttamisprosessia.

Kuva 2.

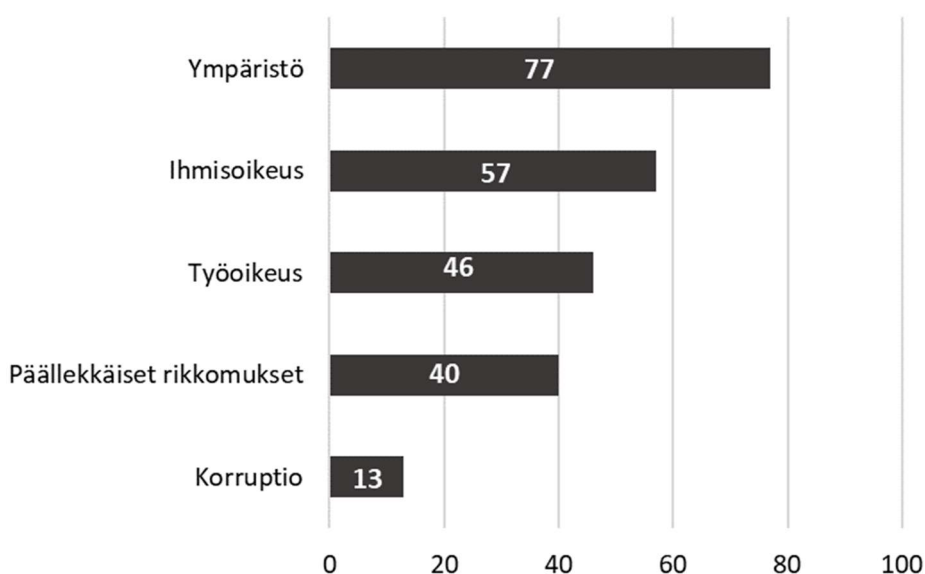

Kaikki vaikuttamistapaukset ovat erilaisia ja positiivisten tulosten saavuttaminen voi kestää vuosia. Vaikuttamisen tavoite on saada yritys luomaan kestävä toimintamallit ja hyvä hallintotapa tulevaisuutta varten ja sitä kautta luoda omistajilleen lisäarvoa.

Mikäli vaikuttamiskeskusteluilla ei pystytä muuttamaan yrityksen toimintaa, eläkerahasto voi eskalointistrategiana harkita sijoituksesta luopumista. Sijoitusrahastoissa eläkerahasto on yksi osuudenomistaja monen muun joukossa, mutta eläkerahasto pyrkii ennakoivasti ja tapauskohtaisesti vaikuttamaan salkunhoitajan arvopaperivalintoihin.

ISS ESG:n vaikuttamispalvelun piiriin kuului vuonna 2023 yhteensä 130 yritystä. Kirkon eläkerahasto ei omista kaikkia vaikuttamispalvelun piiriin kuuluvia yrityksiä, vaan tarkoituksena on olla mukana vaikuttamassa myös potentiaaliin sijoituskohteisiin. Kuvassa 3 on esitetty eri normirikkomusalueet ja niiden jakautuminen vaikuttamispalvelussa 2023.

Kuva 3.

Esimerkkejä positiivisista vaikuttamistuloksista

ISS ESG aloitti vaikuttamiskeskustelun monikansallisen kaivosalan yhtiön *Rio Tinton* kanssa alkuvuodesta 2023. Yhtiön väitetään epäonnistuneen työpaikalla tapahtuneen syrjinnän estämisessä Australiassa. Tapaamisessa yhtiön kanssa maaliskuussa 2023 ISS ESG korosti yrityskulttuurin merkitystä, johdon sitoutumista yrityskulttuurin parantamiseen sekä läpinäkyvyyden ja avoimuuden tärkeyttä ongelman ratkaisemiseksi. Yhtiö kommentoi, että uudistus yrityskulttuurissa on heidän pitkän aikavälin tavoitteensa. Yhtiö kokee, että on haastavaa löytää oikeita seurantaindikaattoreita (Key Performance Indicators = KPI), joita voidaan hyödyntää eri maantieteellisillä alueilla. Yritys päätyi käyttämään eri indikaattoreiden

yhdistelmää, esimerkiksi työntekijätyytyväisyys-kyselyitä ja lopettaneiden työntekijöiden vapaaehtoisia palautteita. Lisäksi Rio Tinto nosti esiin yrityskulttuuriin liittyviä elementtejä jokaisen työntekijän arviointilomakkeisiin. ISS ESG:n saamien tietojen mukaan yrityksen läpinäkyvyys, relevanttien periaatedokumenttien päivittäminen sekä korjaavat toimenpiteet ovat kehittyneet positiivisesti ongelman ratkaisemiseksi. ISS ESG jatkaa tapauksen seurantaan vuonna 2024.

Vuoden 2023 kolmannella vuosineljänneksellä ISS ESG lähetti kirjeen espanjalaiselle energia-alan yhtiölle *Iberdrola SA*:lle. Yhtiön väitetään epäonnistuneen luontokadon ehkäisyssä Belo Monte-padon yhteydessä ja samalla yhtiön väitetään laiminlyöneen alkuperäiskansojen oikeuksien kunnioittamisen Teles Pires-padon yhteydessä Brasiliassa. Vastauksessaan Iberdrola nosti esiin toimia, joilla he ovat ehkäisseet vaelluskalojen pääsyn patojen turbiineihin. Lisäksi Iberdrola oli tehnyt ympäristösuunnitelman brasilialaisen ympäristöinstituutin ohjeistuksiin perustuen vuonna 2021. Yhtiö lupasi myös selvittää, millä tavalla se voisi kompensoida aiheuttamansa vauriot. Alkuperäiskansojen oikeuksiin liittyen Iberdrola toimitti ISS ESG:lle listan toimista, jotka oli suunniteltu yhdessä eri sidosryhmien kanssa, mukaan lukien alkuperäiskansat. ISS ESG olisi kuitenkin toivonut lisätietoja kyseisen Munduruku-alkuperäiskansan ajatuksista ennen kuin padon toiminta jatkui. Syyskuun lopussa Iberdrola ilmoitti myyneensä kyseistä patoa operoivan tytäryhtiönsä. Kyseisessä tapauksessa ISS ESG näki Iberdrolan jääneen tavoitteesta koskien alkuperäiskansojen huomioimista, mutta osoittaneen edistystä luontokadon ehkäisyyn liittyvissä toimissa. ISS ESG jatkaa seurantaan tulosten varmistamiseksi

Esimerkkejä haastavista vaikuttamistapauksista

Alkuvuodesta 2023 ISS ESG lähetti kirjeen yhdysvaltalaiselle autonvalmistajalle *Tesla Inc*:lle. Yhtiön väitetään osallistuneen ammattiliittojen vastaiseen toimintaan ja jättäneen noudattamatta kuluttajien terveys- ja turvallisuusmääräyksiä Yhdysvalloissa. Vastauksessaan Tesla painotti seuraavansa kansainvälisiä sopimuksia mitä tulee työntekijöiden vapauteen järjestäytyä. Kuluttajien turvallisuuden suhteen se painotti, sitoutumistaan kehittää turvallisin teillä liikkuva auto nyt ja tulevaisuudessa. ISS ESG:n mukaan Tesla ei täysin vastannut alkuperäisiin kysymyksiin. Yhtiö ei myöskään ilmoittanut millä tavalla se aikoi kompensoida jo tapahtuneet onnettomuudet, jotka johtuivat sen autopilottiohjauksesta. Yhtiö ei myöskään yksityiskohtaisemmin maininnut viranomaisten tekemien turvallisuusarviontien laajuudesta. ISS ESG on lähettänyt lisäkysymyksiä yhtiölle saamatta vastauksia näihin. Tapauksen vaikuttamistavoitteet säilyvät ennallaan ISS ESG:n tarkastelussa.

ISS ESG oli keväällä 2023 yhteydessä kiinalaiseen verkkokauppayhtiö *Alibaba Group Holding Limited*:iin. Yhtiön väitetään yrittäneen estää kilpailunvastaista toimintaa Kiinassa. Vastauksessaan yhtiö viittasi ISS ESG:lle elokuussa 2022 lähettämäänsä vastaukseen, jonka jälkeen mitään päivitettävää ei ole. Kyseisessä kirjeenvaihdossa yhtiö oli antanut tietoja itsearviointin ja compliance-raportin kehityksestä. Yhtiö kirjoittaa noudattaneensa hallituksen compliance-ohjeita ja toteuttanut kattavan ja perusteellisen sisäisen tarkastuksen kaikissa liiketoiminnoissa mukaan lukien Alibaba-konsernin segmentit, jotka kattavat verkkokaupan ydinliiketoiminnan ja tämän ekosysteemin. ISS ESG antaa tunnustusta Alibaba:n jakamille tiedoille, mutta näkee yhtiön vielä pystyvän parantamaan läpinäkyvyyttä. Lisäksi compliance-raportin toivotaan ilmestyvän säännöllisesti tulevien kolmen vuoden ajan jotta kehitystä voidaan seurata. ISS ESG jatkaa yhteydenpitoa ja tapauksen seurantaan.

5.3. Teemavaikuttaminen

Kirkon eläkerahasto osallistuu ennakoivaan vaikuttamistoimintaan, jossa yrityksiin pyritään vaikuttamaan rakentavalla tavalla tulevaisuuden vastuullisuushaasteita ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteita edistäen.

Eläkerahasto tekee ennakoivaa teemavaikuttamista yhteistyössä Sustainalyticsin kanssa. Yhteistyö perustuu kolmeen vastuullisuusteemaan, ja jokaisessa teemassa on mukana muita instituutiosijoittajia ja useita kohdeyrityksiä. Vaikuttamiskeskustelujen edistymistä seurataan ennalta määritettyjen mittareiden avulla. Yhden teemavaikuttamishankkeen kesto on noin 2–3 vuotta, jonka jälkeen teemaa voidaan jatkaa toisella lähestymistavalla, tai valitaan kokonaan uusi teema.

1. Verovastuullisuus

Verovastuullisuuden vaikuttamishanke käynnistyi vuoden 2020 alkupuolella ja päättyi joulukuussa 2023. Vaikuttamishankkeen kohteena oli yrityksiä globaalilta lääke- ja teknologiasektorilta. Näillä maailmanlaajuisesti toimivilla yrityksillä on erityisen merkittävä riski verovastuullisuuden osalta. Vaikuttamisen tavoitteena on kannustaa yrityksiä käsittelemään veronmaksuun liittyvät toimet hyvän hallintotavan ja riskienhallinnan mukaisesti. Käytännössä tähän kuuluvat esimerkiksi yrityksen avoimuus veropolitiikkansa suhteen, maakohtainen veroraportointi sekä hallituksen aktiivinen rooli yrityksen veropolitiikan valvojana.

Vaikuttamishankkeessa järjestettiin yhteensä 69 puhelintapaamista, ja vaihdettiin yli 800 sähköpostia 21 eri kohdeyrityksen kanssa. Useat yritykset julkaisivat veropolitiikan ensimmäistä kertaa ja/tai ovat sisällyttäneet verovastuullisuusnäkökulmia politiikkaansa vaikuttamiskeskustelujen myötä. Vaikuttamishankkeen viimeisenä vuonna keskityttiin erityisesti heikoimpiin kohdeyrityksiin. Nämä yritykset seuraavat ensisijaisesti sääntelyn kehittymistä, eivätkä ole tehneet merkittäviä parauksia omassa toiminnassaan.

Maakohtainen veroraportointi on edistynyt EU:n raportointivaatimusten myötä, ja G20-ryhmä on hyväksynyt OECD:n valmisteleman globaalien verouudistuksen yritysten minimiverosta. Kyseiset sääntely- ja standardointitrendit ovat merkittäviä, ja tulevat hyvin todennäköisesti johtamaan suurempiin muutoksiin yritysten toiminnassa tulevina vuosina. Haasteena monikansallisten suuryritysten paremmille verokäytännöille nähdään yritysten lobbaaminen, Anti-ESG-liikehdintä sekä poliittinen epävarmuus.

Veroteemalle keskeiset YK:n kestävän kehityksen tavoitteet:

2. Ilmastonmuutos - Kestävä metsä ja rahoitus

Kestävän metsän ja rahoituksen vaikuttamishanke käynnistyi syksyllä 2021. Hanke keskittyy metsän arvoketjun ilmastovaikutuksiin. Ilmastonmuutosvaikutusten lisäksi inhimilliset tekijät, kuten maan muuntaminen maatalouskäyttöön ja heikot metsänhoitokäytännöt, ovat merkittäviä tekijöitä metsien biologisen monimuotoisuuden ja hiilinieluvaihtelun heikentymisessä. Ilman toimenpiteitä maataloudesta voi tulla merkittävin globaalien kasvihuonekaasupäästöjen lähde vuoteen 2050 mennessä.

Vaikuttamishankkeen kohteena on yrityksiä metsän arvoketjun eri vaiheista. Mukana on yrityksiä, jotka toimivat suoraan metsätalouden parissa, tuottavat ja ostavat maataloushyödykkeitä, sekä niitä rahoittavia

yrittäjiä. Vaikuttamishankkeen tavoitteena on kannustaa yrityksiä osoittamaan, että niiden ilmastonmuutoksen hallinta ja metsätalouteen liittyvät toiminnot ovat kansainvälisten tiedonantostandardien mukaisia. Yrittäjiä kannustetaan asettamaan tieteeseen perustuvia ilmastotavoitteita ja kehittämään käytännön toimenpiteitä kestävä kehityksen tavoitteiden edistämiseksi. Lisäksi vaikuttamishankkeen tarkoituksena on edistää luontokatoon liittyvien riskien integrointia kohdeyritysten raportointiin, strategiseen suunnitteluun sekä riskienhallintaan.

Vaikuttamishankkeessa järjestettiin 17 puhelintapaamista, ja vaihdettiin yli 300 sähköpostia 22 eri kohdeyrityksen kanssa. Monet kohdeyritykset harkitsevat ilmastotavoitteidensa kunnianhimoisuuden lisäämistä ja niiden validoimista ulkopuolisilla asiantuntijoilla kuten SBTi FLAG (Science Based Targets initiative Forest, Land-use and Agriculture methodology). Vuoden 2023 syyskuussa julkaistut TNFD-suositukset näkyvät useimpien toimijoiden tulevissa raportointisuunnitelmissa. Monet yrityksistä uskovat, että ilmastokriisin ratkaiseminen tapahtuu koko toimitusketjun yhteistyön kautta. Tämän vuoksi erilaisten aloitteiden piirissä tehdään yhä enemmän yhteistyötä.

Kestävä metsä ja rahoitus -teemalle keskeiset YK:n kestävä kehityksen tavoitteet:

3. Vesi

Veteen liittyvä vaikuttamishanke käynnistyi vuoden 2020 alkupuolella ja päättyi maaliskuussa 2023. Vaikuttamishankkeen kohteena oli yrityksiä, joilla on yhteinen valuma-alue Brasilian Tietessä ja/tai Etelä-Afrikan Vaalissa. Tarkoituksena oli paikallisen yhteistyön kautta ratkaista yhteisöjen vesihaasteita. Sijoittajilla on tässä yhteistyössä tärkeä rooli. Vaikuttamishankkeella oli useita tavoitteita, kuten kiinnittää yritysten huomiota niiden paikallisiin vesiriskeihin, vastuisiin ja mahdollisuuksiin. Yritysten veteen liittyvää ymmärrystä on mahdollista lisätä ja johtoa voi kannustaa käytännön toimiin.

Tieten ja Vaalin kohdeyritykset toimivat pääosin kaivos- ja juomateollisuudessa sekä kemian- ja metsäsektorilla. Vaikuttamishankkeessa järjestettiin syyskuun 2022 ja maaliskuun 2023 välillä 11 tapaamista ja vaihdettiin yli 246 sähköpostia 18 eri kohdeyrityksen kanssa. Hankkeen tärkeimmät tavoitteet olivat vesirisien tunnistaminen ja vähentäminen toimitusketjuissa. Lisäksi huomiota kiinnitettiin jäteveden laatuun. Vaikuttamiskeskustelujen myötä kaikki hankkeessa mukana olleet yritykset paransivat pisteytystään. Hankkeen myötä vedenkulutuksen raportoinnin laajuus parani, tietoisuus veden riskeistä liiketoiminnalle parani ja lisäksi yritykset näkivät puhtaan veden tärkeyden paikallisväestöille.

Vesiteemalle keskeiset YK:n kestävä kehityksen tavoitteet:

5.4. Sijoittaja-aloitteet ja foorumit

CDP. Eläkerahasto on vuodesta 2007 lähtien tukenut CDP:n toimintaa ja sen hallinnoimia aloitteita, joita ovat CDP Water Disclosure, Forests ja Carbon Action. CDP:n kautta eläkerahasto on mukana kehittämässä yritysten ilmastomuutostyöskentelyä ja raportointia. Vastuulliselle sijoittajalle on tärkeää saada luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa yritysten vastuullisesta toiminnasta. CDP lähettää vuosittain kyselylomakkeita tuhansille yrityksille.

Climate Action 100+. Joulukuussa 2017 käynnistynyt sijoittajavetoinen aloite, jonka tavoitteena on vaikuttaa maailman sataan eniten kasviuonekaasuja tuottavaan yhtiöön. Päämääränä on hillitä yhtiöiden päästöjä sekä vahvistaa yhtiöiden ilmastoriskeihin liittyvää taloudellista raportointia ja hallintoa. Aloitteen taustalla on Pariisin ilmastopimuksen asettamat tavoitteet. Aloite on useiden kansainvälisten järjestöjen yhdessä koordinoima.

Finsif – Suomen vastuullisen sijoittamisen foorumi. Finsifin tarkoitus on edistää vastuullista sijoittamista Suomessa. Kirkon eläkerahasto on ollut mukana vaikuttamassa Finsifin toimintaan yhdistyksen perustamisesta vuodesta 2010 lähtien. Finsif tukee eläkerahaston vastuullista sijoitustyöskentelyä keräämällä yhteen samanhenkisiä sijoittajia, joiden kanssa eläkerahasto voi vaihtaa kokemuksia ja parhaita käytäntöjä vastuulliseen sijoittamiseen liittyen.

IIGCC - Institutional Investors Group on Climate Change. Eläkerahasto liittyi vuonna 2021 IIGCC:n jäseneksi. Tarkoituksena on tehdä yhteistyötä muiden instituutionaalisten sijoittajien kanssa ilmastomuutoksen hidastamiseksi. IIGCC:n tarkoitus on ohjata pääomia siirtymässä kohti vähähiilistä tulevaisuutta. Aloitteen tavoitteena on lisätä yhteistyötä yritysten, viranomaisten ja sijoittajien kanssa, jotta varmistetaan ilmastomuutoksen aiheuttamien vaikutusten asianmukainen hallinnointi.

Nature Action 100. Nature Action 100 -aloitteen tavoitteena on edistää yhtiöiden toimia luontokadon pysäyttämiseksi. Aloitteella kannustetaan yhtiöitä konkreettisiin ja tarpeellisiin toimiin luonto- ja biodiversiteettikadon estämiseksi. Aloite käynnistyi yhtiöille lähetetyllä sijoittajakirjeellä ja jatkuu sijoittajien suoralla vaikuttamisella yhtiöihin joko itsenäisesti tai osana sijoittajaryhmää. Sijoittajat raportoivat vaikuttamisen edistymisestä Nature Action 100 -aloitteelle.

Paris Aligned Investment Initiative Net Zero Asset Owner Commitment. Eläkerahasto liittyi vuonna 2021 tähän kansainväliseen instituutiosijoittajien päästösitoumukseen, jonka tavoitteena on saada sijoitusomaisuuden nettopäästöt nolnaan viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Paris Aligned Net Zero -sitoumuksessa mukanaolo velvoittaa osallistujia toimimaan ja vaikuttamaan päätöksentekijöihin aktiivisesti ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Osallistujia sitoo myös hiilineutraaliustavoitteiden asettaminen ja hiilidioksidipäästöjen vähentäminen omassa operatiivisessa toiminnassaan. Tavoitteiden ja toimintatapojen julkaisu ja raportointi ovat osa työskentelyä.

PRI:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Kirkon eläkerahasto on vuodesta 2008 lähtien sitoutunut PRI-periaatteisiin ja on rakentanut vastuullisen sijoittamisen toimintansa näiden periaatteiden ympärille. PRI-periaatteet tukevat eläkerahastoa vastuullisen sijoitustoiminnan toteutuksessa.

PRI Advance Initiative. Advance on PRI:n koordinoima sijoittaja-aloite, jossa sijoittajat toimivat yhdessä sosiaalisten näkökulmien ja ihmisoikeuksien edistämiseksi. Aloitteen tavoitteena on omistajaohjauksen avulla edistää ihmisoikeuksia ja luoda positiivista muutosta työntekijöille, yhteisöille ja yhteiskunnalle. Aloitteen vaikuttamistoiminta keskittyy alkuun 40 kohdeyritykseen kahdella kriittisellä yrityssektorilla: metalli ja kaivostoiminta sekä uusiutuva energia. Kirkon eläkerahasto osallistuu aloitteeseen tukijan roolissa toimikaudella 2022–2026.

Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) on G20-maiden Financial Stability Boardin asettama asiantuntijatyöryhmä, joka on laatinut ilmastonmuutosraportointiin liittyvät vapaaehtoiset suositukset yrityksille ja sijoittajille. Suositukset kattavat ilmastonmuutokseen liittyviä asioita hallinnon, strategian, riskienhallinnan sekä mittareiden ja tavoitteiden näkökulmasta. Eläkerahasto otti käyttöön TCFD-suositusten mukaisen raportoinnin vuonna 2020, jolloin ensimmäinen raportti julkaistiin vuoden 2019 tilanteesta. Tavoitteena on myös kannustaa eläkerahaston varainhoitajia sekä yrityksiä kehittämään ilmastonraportointiaan TCFD-suositusten mukaiseksi.

Tobacco-Free Finance Pledge. Eläkerahasto allekirjoitti aloitteen elokuussa 2019. Tobacco-Free Finance Pledge pyrkii nostamaan esiin sijoitusalan edelläkävijöitä ja rohkaisemaan muita seuraamaan parhaita käytäntöjä sekä jakamaan tietoa rahoitusalan tärkeydestä osana tupakkavapaata maailmaa. Aloitteen tavoitteet ovat myös linkitettävissä suoraan YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin 3 (Terveysttä ja hyvinvointia) ja 17 (Yhteistyö ja kumppanuus).

5.5 Muu vaikuttaminen ja yhteistyö

Kirkon eläkerahasto osallistui vuoden 2023 aikana kahteen vaikuttamiskampanjaan ja yhteen vaikuttamishankkeeseen yhdessä muiden instituutiosijoittajien kanssa.

- *CDP Non-disclosure Campaign.* Eläkerahasto osallistui allekirjoittajana kirjeisiin, joissa yrityksiä kannustetaan raportoimaan CDP:n kyselyiden kautta. Kohdeyrityksiä on satoja. Vaikuttaminen koskee raportointia, joka liittyy ilmasto-, metsä- ja vesiteemoihin.
- *CDP Science-Based Targets Campaign.* Kampanja kannustaa yrityksiä asettamaan tieteeseen perustuvia ilmastotavoitteita päästöjen vähentämiseksi. Kirjeiden allekirjoittajana eläkerahasto on mukana kannustamassa yli 1000 yritystä asettamaan 1,5 °C:n mukaiset tieteeseen perustuvat päästöjen vähennystavoitteet, joiden pohjalta on mahdollista saavuttaa hiilineutraali toiminta vuoteen 2050 mennessä.
- *Oil and Gas Methane Partnership (OGMP) 2.0 vaikuttamishanke.* Eläkerahasto osallistui Nordean käynnistämään vaikuttamishankkeeseen, jonka tarkoituksena on kannustaa öljy- ja kaasusektorilta toimivia yrityksiä vähentämään ja raportoimaan metaanipäästöjään. Metaanin vaikutus on ilmaston kannalta merkittävä, jopa 25 %:n maapallon nykyisestä lämpenemisestä arvioidaan aiheutuvan metaanista. Jos vaikutuksia tarkastellaan 20 vuoden horisontilla, metaani on 86 kertaa hiilidioksidia lämmittävämpi kasvihuonekaasu. Vaikuttamishankkeeseen osallistui yhteensä 13 instituutiosijoittajaa, jotka yhdessä lähettivät kirjeitä kohdeyrityksille. Lisäksi Nordea järjesti useita

tapaamisia yritysten kanssa. Vaikuttamisen seurauksena neljä yritystä on ryhtynyt toimiin läpinäkyvyyden lisäämiseksi metaanipäästöihin liittyen. Vaikuttamishanke kestää kolme vuotta ja päättyy kesäkuussa 2025.

6 Vastuullisen sijoittamisen työryhmä

Vastuullisen sijoittamisen työryhmä on asiantuntijaelin, joka neuvoo Kirkon eläkerahaston johtokuntaa vastuullista sijoittamista ja yritysten vastuullisuutta koskevista kysymyksistä. Työryhmä kokoontui kaksi kertaa vuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 kokouksissa käsiteltiin Kirkon eläkerahaston ilmastoanalyysin tuloksia ja käytiin keskustelua ihmisoikeusasioiden selkeämmästä edistämisestä osana vaikuttamistoimintaa. Lisäksi työryhmä käsiteli PRI-arviointiraportin tuloksia.

Työryhmän jäsenet ovat:

- Kirkon eläkerahaston johtaja Juha Tuohimäki (puheenjohtaja)
- Toimitusjohtaja Pasi Strömberg, Eläkekassa Verso
- Johtaja, ESG, Markus Lindqvist, Aktia Varainhoito
- Toimitusjohtaja Jukka-Pekka Kärkkäinen, FCA Investments
- Senior portfolio manager Kaisa Ojainmaa, Varma
- Sijoitusjohtaja Sami Tuhkanen, Sitra
- Yhteiskunnan ja kestävä kehityksen asiantuntija, rovasti Ilkka Sipiläinen, Kirkkohallitus
- Viestintäasiantuntija Tuija Helenelund, Kirkon viestintä
- Sijoitusjohtaja Ira van der Pals, KER
- Salkunhoitaja ja vastuullisen sijoittamisen päällikkö Magdalena Lönnroth (koordinaattori), ¹KER
- Salkunhoitaja ja vastuullisen sijoittamisen asiantuntija Joonas Huttunen (asiantuntijajäsen), ²KER

¹ Ryhmän koordinaattorin tehtävä päättyi 30.4.2023

² Ryhmän asiantuntijajäsenen tehtävä päättyi 7.5.2023

7 Ilmastoraportointi

Kirkon eläkerahaston ilmastoraportointi koostuu ilmastostrategiassa määritettyjen seurantamittareiden raportoinnista sekä erillisestä TCFD-suositukseen perustuvasta ilmastoraportointiosiosta. Ilmastoraportointi perustuu eläkerahaston keräämiin tietoihin ja ulkopuolisen palveluntarjoajan tekemään ilmastoanalyysiin.

7.1 Ilmastostrategian seuranta

Ilmastostrategian tavoitteena on hiilineutraali sijoitussalkku vuoteen 2035 mennessä edellyttäen, että sijoitusympäristö mahdollistaa sen. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi eläkerahasto on määrittänyt kolme pääasiallista ilmastonmuutostyökalua: hiilijalanjäljen vähentäminen, ilmastoratkaisuihin sijoittaminen ja vaikuttaminen. Taulukoissa 3–5 on tiivistetty eläkerahaston ilmastonmuutostyökalujen seurantamittarit ja niihin liittyvät tulokset vuoden 2023 osalta.

7.1.1 Hiilijalanjäljen vähentäminen

Taulukossa 3 käsitellään listattuja hiiliriskin seurantamittareita osana TCFD-raportointiosiota (luku 7.2). Yleisellä tasolla useat seurantamittarit ovat kehittyneet parempaan suuntaan vuoden 2023 aikana.

Eläkerahaston ilmastostrategiassa yhtenä välitavoitteena vuodelle 2025 on likvidien osake- ja yrityslainasijoitusten hiili-intensiteetin vähentäminen 25 prosentilla vuoden 2020 lähtötasoilta. Vuoden 2023 aikana painotettu hiili-intensiteetti laski 15,7 % ja vuoden 2020 lähtötasoilta laskua on yhteensä 23 %. Kappaleen 7.2.4. taulukossa 8 on raportoitu eläkerahaston sijoitussalkun suhteellisia päästölukuja sekä verrattu niitä edellisen vuoden lukuihin. Toinen välitavoite vuoteen 2025 mennessä on päästöttömän lämpöenergian käyttäminen kaikissa suorissa kiinteistösijoituksissa. Tämä tavoite on toteutunut, kaikissa suorissa kiinteistöissä on siirrytty päästöttömään lämpöenergiaan.

Eläkerahasto suosii ilmastonmuutosperiaatteita noudattavia ja niistä läpinäkyvästi raportoivia varainhoitajia. Kaikki likvidien osake- ja korkosijoitusten varainhoitajat ovat määrittäneet omat ilmastoperiaatteensa. Reaaliomaisuussijoitusten (kiinteistöt, infrastruktuuri ja metsä) ja epälikvidien korkosijoitusten puolella varainhoitajista yli 70 prosenttia on tehnyt vastaavat määritykset. Kaikki likvidit osake- ja korkovarainhoitajat noudattavat TCFD-ilmastoraportointisuosituksia, mutta epälikvidien sijoitusten puolella vastaava luku on huomattavasti alempi.

Eläkerahasto suosii myös hiilineutraaliustavoitteeseen sitoutuneita varainhoitajia. Kaikki likvidien osake- ja korkosijoitusten varainhoitajat ovat tehneet julkisen hiilineutraaliussitoumuksen. Vastaava osuus reaaliomaisuus- ja epälikvideissä korkosijoituksissa on noin puolet. Epälikvideissä osakesijoituksissa vain 17 prosenttia varainhoitajista on tehnyt hiilineutraaliussitoumuksen. Suurin osa varainhoitajista on ottanut vuoden 2050 hiilineutraalisuuden tavoitevuodeksi Osalla tavoitteena on vuosi 2040 tai vielä kunnianhimoisempi tavoitevuosi. Moni hiilineutraaliustavoitteen tehnyt varainhoitaja ei ole vielä asettanut toiminnalleen välitavoitteita. Välitavoitteiden määrittäminen on tärkeä osa uskottavaa ja määrätietoista ilmastotyöskentelyä.

Eläkerahaston täyden valtakirjan osakemandaattisalkut (suorat sijoitukset suomalaisiin ja eurooppalaisiin pörssiyhtiöihin) käyttävät eläkerahaston ilmastostrategiassa määriteltyjä fossiilisia poissulkukriteerejä. Osakemandaattisijoitusten osuus koko eläkerahaston sijoitussalkusta oli 10,3 prosenttia vuoden 2023 lopussa.

Fossiilisiin polttoaineisiin liittyvät poissulkukriteerit ovat laajassa käytössä eläkerahaston käyttämissä rahastoissa. Yli 80 prosenttia likvideistä osake- ja korkorahastoista sekä epälikvideistä korkorahastoista käyttää fossiilisia poissulkukriteerejä. Osuus on hieman yli puolet epälikvideissä osakesijoituksissa. Poissulkukriteerit käsittävät vähintään kivihiilen, mutta pääosa rahastoista huomioi laajemmin myös muut fossiiliset polttoaineet. Kaikilla rahastoilla on käytössä omat liikevaihtorajat poissulkujen määrittelyssä, ja osa rahastoista hyödyntää myös vaikuttamista yritysten kannustamiseksi vähähiiliseen siirtymään.

Taulukko 3.

Työkalu 1: Hiilijalanjäljen vähentäminen		
TOIMENPITEET	TOTEUTUSTAVAT	SEURANTA JA MITTARIT
Salkun hiiliriskin seuranta	KER tekee vuosittaisen ilmastoanalyysin, skenaarioanalyysin ja vastuullisuusseulonnan likvidistä osake- ja yritysainasalkusta.	Hiiliriskiin liittyviä mittareita on käsitelty kattavasti TCFD-osiossa (luku 7.2): -Hiili-intensiteetti -Fossiilisten polttoaineiden osuus yritysten liikevaihdosta -Yritysten ilmastostrategian arviointi -Epätavanomaisiin fossiilisiin polttoaineisiin liittyvä liiketoiminta -Carbon Risk Rating -mittari -Akuutit ja krooniset fyysiset riskit -Yhteiskuntapalvelusektorin uusiutuva ja fossiilinen kapasiteetti sähkön tuotannossa -Energiatoimialan ja kaivosteollisuuden fossiilisten omistusten/varantojen määrä -Ympäristöön liittyvät normirikkomukset
Varainhoitajavalinta ja seuranta	KER suosii ilmastonmuutosperiaatteita noudattavia ja niistä läpinäkyvästi raportoivia varainhoitajia.	Ilmastoperiaatteita määrittäneiden varainhoitajien osuus: 100 (100) % likvidit osakesijoitukset 100 (100) % likvidit korkosijoitukset 75 (63) % reaaliomaisuussijoitukset 62 (64) % epälikvidit korkosijoitukset 64 % epälikvidit osakesijoitukset
	KER suosii hiilineutraaliustavoitteeseen sitoutuneita varainhoitajia.	TCFD-suosituksia noudattavien varainhoitajien osuus: 100 (100) % likvidit osakesijoitukset 100 (100) % likvidit korkosijoitukset 42 (37) % reaaliomaisuussijoitukset 55 (55) % epälikvidit korkosijoitukset 13 (8) % epälikvidit osakesijoitukset
		Julkisen hiilineutraaliussitoumuksen tehneiden varainhoitajien osuus: 100 (100) % likvidit osakesijoitukset 100 (100) % likvidit korkosijoitukset 58 (53) % reaaliomaisuussijoitukset 50 (50) % epälikvidit korkosijoitukset 17 (15) % epälikvidit osakesijoitukset

Poissulkevat kriteerit	KER poissulkee fossiilisia polttoaineita suorissa sijoituksissa.	Poissulkevien strategioiden mukaan sijoitetun varallisuuden osuus: 100 % täyden valtakirjan osakemandaattisalkut
	KER seuraa varainhoitajien ja rahastojen fossiilisia poissulkukriteerejä.	Fossiilisten sijoitusten poissulkeminen rahastoissa: 78 (88) % likvidit osakesijoitukset 83 (86) % likvidit korkosijoitukset 75 (81) % epälikvidit korkosijoitukset 70 (55) % epälikvidit osakesijoitukset

*Likvidit osakesijoitukset 37,9 %, likvidit korkosijoitukset 20,6 %, reaaliomaisuussijoitukset 23,1 %, epälikvidit korkosijoitukset 8,1 %, epälikvidit osakesijoitukset 8,2 % ja absoluuttisen tuoton sijoitukset 2,1 % koko sijoitussalkusta 31.12.2023.

**Suluissa vuoden 2022 tulokset.

7.1.2 Ilmastoratkaisut

Kirkon eläkerahaston tavoitteena on lisätä vihreiden teemasijoitusten osuutta eri omaisuusluokissa. Ilmastostrategiassa on asetettu välitavoitteeksi, että vihreiden teemasijoitusten osuus olisi 10 prosenttia koko sijoitusvarallisuudesta vuoteen 2025 mennessä. Mahdollisia teemoja ovat esimerkiksi uusiutuva energia, vihreät joukkovelkakirjalainat, metsä ja muut ratkaisut, jotka tukevat siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan. Teemarahastojen luokittelun tukena käytetään muun muassa SFDR-tiedonantoasetusta, jonka mukaisesti artikla 9:n mukaisilla rahastoilla on suora myönteinen vaikutus ympäristöön ja yhteiskuntaan.

Vuonna 2023 saavutettiin ilmastostrategiassa asetettu vihreiden teemasijoitusten välitavoite. Vihreiden teemasijoitusten osuus koko eläkerahaston sijoitussalkusta oli 10,7 prosenttia vuoden lopussa. Vastaava luku edelliseltä vuodelta oli 7,9 prosenttia. Likvideissä korkosijoituksissa vihreiden joukkovelkakirjalainojen osuus on kasvanut selkeästi. Lisäksi reaaliomaisuussijoitusten puolelta löytyy suuri osuus vihreitä teemasijoituksia, joissa korostuvat uusiutuvan energian infrastruktuurisijoitukset ja metsäsijoitukset.

Taulukko 4.

Työkalu 2: Ilmastoratkaisut		
TOIMENPITEET	TOTEUTUSTAVAT	SEURANTA JA MITTARIT
Teemasijoitukset	KER lisää vihreiden teemasijoitusten osuutta eri omaisuusluokissa.	Teemasijoitusten osuus koko sijoitusvarallisuudesta ja eri omaisuusluokista: <i>10,7 % koko sijoitussalkku (7,9 % vuonna 2022)</i> 3,2 (3,6) % likvidit osakesijoitukset 19 (10,2) % likvidit korkosijoitukset 20 (16,9) % reaaliomaisuussijoitukset 1,6 (1,8) % epälikvidit korkosijoitukset 3,4 (3,2) % epälikvidit osakesijoitukset 15 (1,5) % absoluuttisen tuoton sijoitukset
Vihreät ratkaisut osana yritysten liikevaihtoa	KER seuraa likvidien osake- ja yrityslainasijoitusten vihreän liikevaihto-osuuden kehitystä.	EU:n vihreän taksonomian mukaisten sijoitusten osuus ja mahdolliset muut

vihreän liikevaihdon mittarit:
Tulossa 2024

EU:n asetus kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla (SFDR, Sustainable Finance Disclosure Regulation) astui voimaan keväällä 2021. Eläkerahasto kartoittaa rahastojensa SFDR-luokituksia. Artiklan 8 rahastot huomioivat vastuullisuusnäkökulmia laajasti ja artiklan 9 rahastoissa kaikkien sijoitusten on oltava kestäviä sijoituksia. Artikla 9 mukaisia strategioita on likvideistä osakesijoituksista 8,7 %, likvideistä korkosijoituksista 9 %, reaaliomaisuussijoituksista 20 %, epälikvideistä korkosijoituksista 16 % ja epälikvideistä osakesijoituksista 3 %.

7.1.3 Vaikuttaminen

Kirkon eläkerahaston lähtökohtana on vaikuttaa niin yrityksiin, varainhoitajiin kuin päätöksentekijöihin globaalien ilmastonmuutostavoitteiden edistämiseksi.

Eläkerahasto kannustaa salkkuyrityksiä laatimaan ilmastonmuutosstrategiota, -raportointia ja asettamaan tavoitteita hiiliriskin vähentämiseksi. ISS ESG:n suorittaman ilmastoanalyysin mukaan 64 prosenttia (64 % vuonna 2022) yrityksistä likvidissä osake- ja yrityslainasalkussa ovat määrittäneet riittävän ilmastostrategian ja siihen liittyvät tavoitteet linjassa kansainvälisten ilmastopöytäkirjojen kanssa.

Eläkerahasto kannustaa varainhoitajiaan huomioimaan ilmatoriskiä sijoituksissaan ja omalta osaltaan vaikuttamaan yritysten ilmastotyöskentelyyn. Vuonna 2023 eläkerahasto antoi kahdelletoista varainhoitajalle kirjallisen palautteen ESG-kyselyn vastauksista. Kolmelta toista sijoitusrahastolta kysyttiin lisätietoja yhteensä 184 omistuksen ilmastotavoitteista, fyysisten ilmatoriskien huomioimisesta ja/tai fossiilisten polttoaineiden varannoista. Yksi osakerahasto myytiin vaikuttamiskeskustelujen jälkeen kokonaan pois, koska rahaston vastuullisuustyöskentely ei ollut kehittynyt sovittuun suuntaan. Likvidit osake- ja korkorahastot raportoivat yhteensä 194 (203) ilmastoon liittyvästä yrityskeskustelusta vuoden 2023 aikana.

Eläkerahasto osallistuu myös vaikuttamiseen ja ilmastoyhteistyöhön viranomaisten, päätöksentekijöiden, järjestöjen, yritysten ja muiden sijoittajien kanssa. Eläkerahasto on mukana useissa ilmastonmuutokseen liittyvissä aloitteissa kuten IIGCC, Paris Aligned Investment Initiative ja CDP. Lisäksi eläkerahasto osallistuu vuosittain useisiin vaikuttamishankkeisiin ja kannanottokirjeisiin. Nämä aloitteet ja vaikuttamistoimet kuvataan tarkemmin luvussa 5.

Taulukko 5.

Työkalu 3: Vaikuttaminen		
TOIMENPITEET	TOTEUTUSTAVAT	SEURANTA JA MITTARIT
Yritykset	KER kannustaa salkkuyrityksiä laatimaan ilmastomuutosstrategiota, raportointia ja asettamaan tavoitteita hiiliriskin vähentämiseksi.	<p>Yritysten kanssa käytyjen ilmastokeskustelujen määrä ja tulokset: 1 tapaaminen yhteistyössä Suomi-osakemandaattien varainhoitajien kanssa.</p> <p>Yritysten osuus, joilla riittävä ilmastostrategia: 64 % (64 % vuonna 2022)</p>
Varainhoitajat	KER kannustaa varainhoitajia huomioimaan ilmastoriskiä sijoituksissaan ja omalta osaltaan vaikuttamaan yritysten ilmastotyöskentelyyn.	<p>Varainhoitajien kanssa käytyjen ilmastokeskustelujen määrä ja tulokset: 12 varainhoitajalle annettu kirjallista palautetta ESG-kyselyn ja siihen liittyvän ilmasto-osion vastauksista. 13 sijoitusrahastolta pyydetty lisätietoja yhteensä 184 omistuksen ilmastotavoitteista, fyysisten ilmastoriskien huomioimisesta ja/tai fossiilisten polttoaineiden varannoista. 1 rahasto myyty kokonaan johtuen eroavaisuuksista mm ilmastonäkökulmissa.</p> <p>Varainhoitajien ilmastokeskustelut yritysten kanssa, määrä ja tulokset: 194 (203) raportoitua keskustelua likvidien osake- ja korkosijoitusten puolella.</p>
Muu vaikuttaminen ja yhteistyö	KER osallistuu vaikuttamiseen ja ilmastoyhteistyöhön viranomaisten, päätöksentekijöiden, järjestöjen, yritysten ja muiden sijoittajien kanssa.	<p>Vaikuttamistoimenpiteiden määrä ja tulokset:</p> <p><u>Jatkuvat</u> CDP-tukija Climate Action 100+ IIGCC-jäsenyys Paris Aligned Investment Initiative -sitoutuminen</p> <p><u>Rajattu toimintakausi</u> CDP Non-disclosure -kampanjan tukija CDP SBT-kampanjan tukija Kestävä metsä ja rahoitus -vaikuttamishanke Oil and Gas Methane Partnership (OGMP) 2.0 vaikuttamishanke</p>

7.2 TCFD-suositusten mukainen ilmastoraportointi

Kirkon eläkerahasto on sitoutunut noudattamaan TCFD:n ilmastoraportointisuosituksia. *Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)* on G20-maiden Financial Stability Boardin asettama asiantuntijatyöryhmä, joka on laatinut ilmastonmuutosraportointiin liittyvät vapaaehtoiset suositukset yrityksille ja sijoittajille. Nämä suositukset kattavat ilmastonmuutokseen liittyviä asioita hallinnon, strategian, riskienhallinnan sekä mittareiden ja tavoitteiden näkökulmasta. Tässä osiossa eläkerahasto raportoi ilmastonmuutostyöskentelystään TCFD:n suositusten mukaisesti.

Ympäristöön liittyvät asiat ovat olleet oleellinen osa Kirkon eläkerahaston sijoitustoimintaa rahaston alusta alkaen. Vuonna 2019 käyttöön otetun uuden TCFD-raportointimallin myötä eläkerahasto kehittää toimintaansa ja prosessejaan. Kehitystyö on välttämätöntä, koska ilmastonmuutoksen raportointiin liittyvät työkalut kehittyvät jatkuvasti. Vuonna 2021 päivitetty ilmastostrategia tuo yhä konkreettisemmin esille eläkerahaston ilmastonmuutostyöskentelyyn liittyvät prosessit, toimintatavat ja tavoitteet.

7.2.1 Hallintotapa

Ilmastonmuutosasioita valmistellaan ja toteutetaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin muita vastuullisuuteen liittyviä asioita:

Eläkerahaston johtokunta hyväksyy vastuullisen sijoittamisen ohjeet, ilmastostrategian, sijoitussuunnitelman, riskienhallintasuunnitelman ja toimintakertomukset. Johtokunnan kokouksissa käsitellään ilmastonmuutokseen liittyviä asioita säännöllisesti, muun muassa puolivuositaisen seulonnan, ESG-kyselyjen läpikäynnin sekä toimintakertomuksen hyväksymisen yhteydessä. Johtokunta käy lisäksi tarvittaessa läpi muita ympäristöön liittyviä asioita, kuten teemavaikuttamishankkeita. Johtokunnan tehtävissä on erikseen määritelty vastuullisuusasiat, joilla on selkeä strateginen merkitys Kirkon eläkerahaston toiminnassa.

Vastuullisen sijoittamisen työryhmä neuvoo eläkerahaston johtokuntaa vastuullista sijoittamista ja yritysten vastuullisuutta koskevista kysymyksistä. Työryhmä valmistelee vastuullisen sijoittamisen ohjeet, ilmastostrategian ja tekee suosituksia johtokunnalle vastuulliseen sijoittamiseen liittyvissä kysymyksissä. Tämän lisäksi työryhmän kokouksissa voidaan käsitellä muita ajankohtaisia ilmastoon liittyviä asioita. Työryhmä koostuu eläkerahaston johtokunnan puheenjohtajasta, Kirkon eläkerahaston johtajasta, sijoitusjohtajasta sekä alan asiantuntijoista.

Eläkerahaston johtaja hyväksyy osallistumiset kansainvälisiin sijoittaja-aloitteisiin ja päätökset tuodaan johtokunnalle tiedoksi.

Eläkerahaston sijoitusyksikkö vastaa sijoitustoiminnan operatiivisesta toiminnasta ja raportoinnista eri omaisuusluokissa. Eläkerahaston sijoitusyksikkö seuraa ilmastoon liittyviä asioita osana sijoitustoimintaa sekä varainhoitajilta että ulkoisilta palveluntarjoajilta saamansa datan perusteella. Tuloksia seurataan vuosittain ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti vastuullisen sijoittamisen toimintakertomuksessa. Sijoitusyksikössä työskentelee myös vastuullisen sijoittamisen päällikkö joka koordinoi vastuullisen sijoittamisen kehitystyötä kaikkien omaisuusluokkien osalta.

7.2.2 Strategia

Riskit ja mahdollisuudet

Ilmaston lämpeneminen ihmisen toiminnan seurauksena on yksi suurimmista maailmanlaajuisista kriiseistä. Ilmastonmuutos luo riskejä ja mahdollisuuksia sijoitustoimintaan kaikissa omaisuusluokissa. Ilmastonmuutos

on huomioitu Kirkon eläkerahaston pitkän aikavälin sijoitusstrategiassa toimintaympäristöön vaikuttavana tekijänä. Lisäksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ilmastostrategia sekä hiilineutraali kirkko 2030 -ohjelma ohjaavat Kirkon eläkerahaston toimintaa. Eläkerahasto on asettanut pitkän aikavälin tavoitteeksi hiilineutraalin sijoitussalkun vuoteen 2035 mennessä. Hiilijalanjäljen vähentämiseksi eläkerahasto on tunnistanut ilmastonmuutosstrategiassaan joukon ilmastonmuutostyökaluja, joiden käyttö vaihtelee eri omaisuusluokkien mukaan. Eläkerahaston pitkä sijoitushorisontti tekee eri omaisuusluokkiin liittyvien riskien ja mahdollisuuksien huomioimisesta erittäin tärkeää, jotta strateginen tavoite täyttyisi.

Ilmastonmuutoksesta eläkerahastolle aiheutuvat riskit voidaan jakaa fyysisiin riskeihin sekä siirtymäriskeihin. *Fyysisillä riskeillä* tarkoitetaan suoraan ilmastonmuutoksesta aiheutuvia riskejä, kuten kuivuutta tai äärimmäisiä sääilmiöitä. Fyysiset riskit voivat olla joko kroonisia, kuten kuivuus ja nouseva merenpinta, tai akuutteja, kuten esimerkiksi myrskyt. Kirkon eläkerahastolle oleellisia fyysisiä riskejä lyhyellä aikavälillä ovat esimerkiksi yritysten omaisuuden tai kiinteistöihin kohdistuvat sääilmiöt, jotka saattavat alentaa omaisuuden arvoa. Tämän lisäksi esimerkiksi vakuutusyhtiöomistusten riskit kasvavat äärimmäisten sääilmiöiden yleistyessä. Pidemmällä aikavälillä oleelliset riskit liittyvät yrityksen toimialaan, sijaintiin tai toimintaan alueella, jolla esiintyy kroonisia fyysisiä riskejä. Esimerkiksi kuivuuden takia yrityksen toimintaedellytykset voivat heikentyä tai merenpinnan nousun seurauksena kiinteistöomaisuus voi menettää arvonsa.

ISS ESG:n kanssa tehdyssä ilmastoanalyysissä arvioitiin Kirkon eläkerahaston likvidien osake- ja yrityslainasijoitusten fyysisiä riskejä yritysten sijainnin ja liiketoiminnan perusteella³. Eläkerahaston sijoitusten fyysiset riskit ovat analyysin perusteella samalla tasolla vertailuindeksin kanssa sekä todennäköisessä että huonoimmassa skenaariossa⁴. ISS ESG:n analyysin perusteella yritysten fyysisten riskien hallinnoimisessa on edelleen parannettavaa. Kehitys toki on oikean suuntaista, kun 22 prosentilla yrityksistä oli fyysisten riskien hallinnointi kestäväällä tasolla vuonna 2023. Tämä on merkittävä parannus verrattuna vuoden takaiseen, jolloin vastaava osuus oli vain 2 prosenttia. Sektoritasolla suurin osa fyysisistä riskeistä tulee informaatioteknologia-, kulutustavara- sekä teollisuustuotteet ja palvelut-sektoreilta. Yksittäisten sääilmiöiden tasolla eläkerahaston riskiprofiili on sama tai hieman vertailuindeksiä matalampi kaikissa kategorioissa (trooppiset syklonit, jokitulvat, tulipalot, kuumuus, kuivuus). Eläkerahaston tulee jatkossa kiinnittää huomiota ja pyrkiä kohdistamaan vaikuttamistoimintaansa erityisesti sektoreihin sekä yrityksiin, joihin kohdistuu suuri fyysinen riski. Lisäksi varainhoitajien kanssa pitää keskustella, miten fyysiset riskit huomioidaan sijoitusprosessissa.

Siirtymäriskeillä puolestaan tarkoitetaan vähähiilisempään tulevaisuuteen siirtymisestä johtuvia riskejä. Ne kohdistuvat usein korkeiden hiilidioksidipäästöjen aloihin, kuten fossiilisiin polttoaineisiin, energiantuotantoon, auto- ja kuljetusalaan sekä sementti- ja terästeollisuuteen. Erityisesti poliittiset päätökset ilmastoasioissa ja uusi lainsäädäntö saattavat haastaa vanhoja liiketoimintamalleja. PRI on todennut ”Inevitable Policy Response” -projektinsa yhteydessä, että mitä myöhemmin poliittisia muutoksia tehdään, sitä suuremmat niiden vaikutukset ovat muun muassa rahoitusmarkkinoille. Uusien teknologia-innovaatioiden voidaan katsoa tuovan suuria mahdollisuuksia, mutta myös olevan suuri riski yrityksille, jotka eivät pysty uudistamaan liiketoimintamallejaan. Siirtymäriskeihin lasketaan myös markkina- ja maineriskit, jotka koskevat esimerkiksi asiakkaiden muuttuneita kulutustapoja ja tottumuksia. Siirtymäriskien ominaispiirre on se, että niitä on hyvin vaikea ennustaa.

³ Analyysi on tehty 30.11.2023 tilanteesta.

⁴ Todennäköinen ja huonoin skenaario perustuvat IPCC-ilmastopaneelin viidennessä arviointiraportissa käytettyihin RCP 4,5- ja RCP 8,5 -skenaarioihin.

Kirkon eläkerahasto kartoitti myös siirtymäriskejä ilmastoanalyysissaan. Kriittisimpien siirtymäriskien voidaan katsoa koskevan energiantuotantoa sekä fossiilisten polttoaineiden parissa toimivia yrityksiä. Energiantuotannon näkökulmasta on merkityksellistä, onko tulevaisuuden energia tuotettu uusiutuvalla energialla (vihreä) vai fossiililla polttoaineilla (ruskea). Fossiilisia polttoaineita omistavat yritykset puolestaan voivat huomata omaisuutensa arvon putoavan vähähiiliseen talouteen siirtymisen takia. Taulukossa 6 on vertailtu eläkerahaston omistuksia molemmista näkökulmista vertailuindeksiin ⁵. Energiantuotanto-sarake näyttää ”vihreän” ja ”ruskean” energiantuotantokapasiteetin salkkutasolla, kun taas Reservit-sarake näyttää fossiilisia polttoaineita omistavien yritysten osuuden.

Taulukko 6.

	Energiantuotanto				Reservit	
	Vihreä tuotantokapasiteetti (%)	Muutos vs. 2022 (prosenttiyksikköä)	Ruskea tuotantokapasiteetti (%)	Muutos vs. 2022 (prosenttiyksikköä)	Fossiilisia polttoaineita omistavat yritykset (%)	Muutos vs. 2022 (prosenttiyksikköä)
Sijoitussalkku	40,52 %	8,22 %	21 %	-11,15 %	0,46 %	-0,64 %
Vertailuindeksi	30,32 %	5,72 %	45 %	-9,2 %	4,81 %	-0,99 %

Kirkon eläkerahaston salkusta löytyy huomattavasti vähemmän energiantuottajia vertailuindeksiin verrattuna. Tämän lisäksi näiden salkkuyhtiöiden energiantuotantokapasiteetti perustuu enemmän vihreään energiaan verrattuna vertailuindeksiin. Eläkerahaston vihreän tuotantokapasiteetin osuus on noussut vuoden 2023 aikana, ja nousu on ollut suurempaa kuin vertailuindeksissä. Ruskea tuotantokapasiteetti on vuoden aikana laskenut yli yhdellätoista prosenttiyksiköllä eläkerahaston salkussa ja vertailuindeksissä vastaavasti ruskea tuotantokapasiteetti on laskenut vain yhdeksän prosenttiyksikköä.

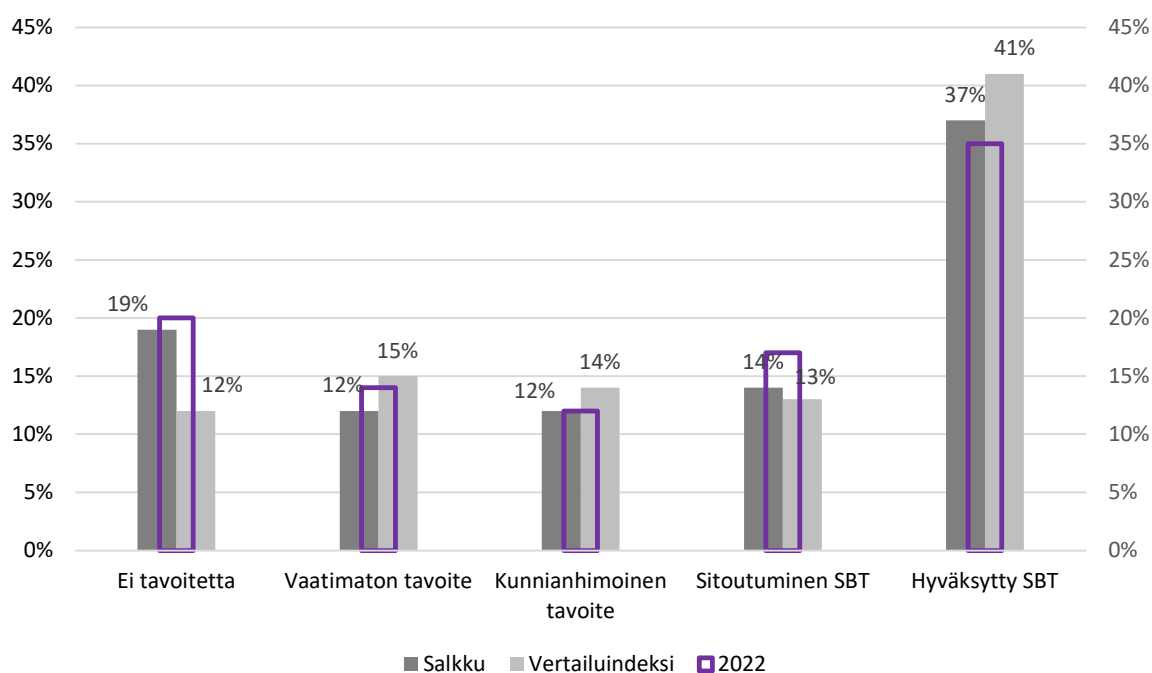
Fossiilisia-polttoainevarantoja omistavia yrityksiä eläkerahastolla on huomattavasti indeksiä vähemmän ja niiden osuus on edelleen jatkanut laskemistaan verrattuna vuoden takaisin lukemiin. Suurin vaikuttava tekijä yllä mainittuihin ovat muutokset Fortumin toiminnassa. Fortumin päästölukemissa vihreän energian tuotantokapasiteetti on noussut vuoden 2022 18,3 prosentista 36,8 prosenttiin, samalla kun fossiilisen energian tuotantokapasiteetti on laskenut 41,6 prosenttiin aiemmasta 60,9 prosentista. Tämän analyysin perusteella siirtymäriskit ovat olemassa, mutta ne ovat kooltaan vertailuindeksiä selkeästi pienemmät. Eläkerahaston tulee erityisesti varmistaa, että sen omistusten tulevaisuuden energiantuotanto kohdistuu kasvavissa määrin vihreään energiaan ja toisaalta vähentää omistuksia etenkin korkeapäästöisiä polttoaineita omistavissa yrityksissä. Nämä tavoitteet on tunnistettu Kirkon eläkerahaston ilmastostrategiassa ja työkaluna käytetään poissulkemista, ilmastoratkaisuja ja vaikuttamista.

Ilmastoanalyysin lisäksi eläkerahasto tekee salkkuseulonnan kahdesti vuodessa; seurattavina kriteereinä ovat esimerkiksi kivihiihikaivostoiminta ja fossiilisten polttoaineiden tuottajat. Viimeisimmässä seulonnessa ei löydetty yhtään yritystä, jonka liikevaihdosta yli 15 prosenttia muodostuu kivihiihikaivostoiminnasta. Seulonnan yhteydessä kartoitettiin myös kansainvälisten ympäristönormien rikkojat, joita eläkerahaston salkusta ei löytynyt.

⁵ Eläkerahaston vertailuindeksi koostuu neljästä korkoindexistä ja kuudesta osakeindexistä, joiden painot on määritelty sijoitussuunnitelmassa. Ilmastoanalyysissä ei ole huomioitu valtionlaina-, rahamarkkina- tai kehittyvien markkinoiden obligaatioindexejä. Tämän lisäksi indeksirahastoja on käytetty joidenkin indeksien omistusten estimoinnissa.

Toinen näkökulma riskien määrittämiseen on tarkastella yritysten ilmastotavoitteita, joiden avulla voidaan arvioida, kuinka hyvin yritysten strategiat ovat linjassa kansainvälisten ilmastotavoitteiden kanssa, ja mitkä ovat niiden valmiudet reagoida ilmastonmuutokseen. Yrityksiä tulee kannustaa asettamaan Science Based Targets -aloitteen (SBT) mukaisia tavoitteita, jotka ovat nimensä mukaisesti tieteeseen perustuvia ja Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisia. Yrityksen ilmastotavoitteiden vajavaisuuden voidaan katsoa lisäävän erityisesti pitkän aikavälin riskejä. Kuvassa 4 on vertailtu eläkerahaston vuoden 2023 omistuksia suhteessa vertailuindeksiin, sekä havainnollistettu edellisen vuoden vastaava luku.

Kuva 4.

Eläkerahaston salkusta löytyy jonkin verran vertailuindeksiä enemmän yrityksiä, joilta edelleen puuttuvat ilmastotavoitteet. SBT:n mukaisiin tavoitteisiin sitoutuneita tai hyväksyttäneitä yrityksiä on saman verran kuin indeksissä. Eläkerahastolla on vertailuindeksiä enemmän pienyhtiöitä, mikä selittää ainakin osan tavoitteiden erosta. On kuitenkin syytä huomata, että vuoteen 2022 verrattuna tieteeseen perustuvia päästötavoitteita asettaneiden yritysten osuus on kasvanut merkittävästi. Samanaikaisesti myös niiden yritysten osuus, joilta puuttuu ilmastotavoitteet, on pienentynyt. Tämä kuvaa erityisesti koko sijoitusmarkkinalla tapahtuvaa kehitystä. Eläkerahasto kannustaa varainhoitajia käyttämään resursseja yhä enemmän yritysten ilmastostrategioiden arviointiin, sillä tavoitteiden puuttumisen tai vajavaisuuden voidaan katsoa nostavan salkun ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä. Lisäksi eläkerahasto tekee vaikuttamistyötä yritysten parissa CDP:n hallinnoiman Science Based Targets -kampanjan kautta.

Yritysten ilmastostrategian arvioinnin lisäksi ISS ESG on kehittänyt Carbon Risk Rating -arvosanan (CRR, mitta-asteikko 0–100, 100 ollessa paras arvosana), joka pyrkii kokonaisvaltaisesti arvioimaan yritysten valmiuksia toimia vähähiilisessä ympäristössä. CRR on luonteeltaan eteenpäin katsova, minkä vuoksi se täydentää hyvin esimerkiksi perinteisiä ainoastaan nykyhetkeen perustuvia hiilijalanjälkilaskelmia. Sekä eläkerahaston että vertailuindeksin keskimääräinen CRR-arvosana on 59. CRR-arvosanat ovat nousseet hieman edellisestä vuodesta (eläkerahasto ja vertailuindeksi 57). Eläkerahaston tulee edelleen seurata varsinkin salkun suurimpien hiilijalanjäljen omaavien yritysten CRR-arvosanaa ja tarvittaessa käydä keskustelua salkunhoitajien kanssa.

Käsiteltäessä ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia on tärkeää huomioida, että Kirkon eläkerahasto sijoittaa pääosin ulkoisten varainhoitajien kautta. Eläkerahasto ei siis lähtökohtaisesti analysoi yksittäisiä yrityksiä, vaan riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen tapahtuu pääasiassa sijoitusstrategia- ja rahastotasolla. Sijoitusstrategiatasolla riskien ja mahdollisuuksien voidaan katsoa liittyvän varainhoitajien ilmastonmuutososaamiseen sekä eläkerahaston kykyyn arvioida varainhoitajien ilmastonmuutososaamista riittävällä tasolla. Eläkerahasto lähettää vuosittain osake-, korko-, reaaliomaisuus- ja absoluuttisen tuoton sijoitusten varainhoitajille erillisen ESG-kyselyn, jossa selvitetään varainhoitajien kykyä ja resursseja arvioida ilmastonmuutoksesta aiheutuvia riskejä ja mahdollisuuksia.

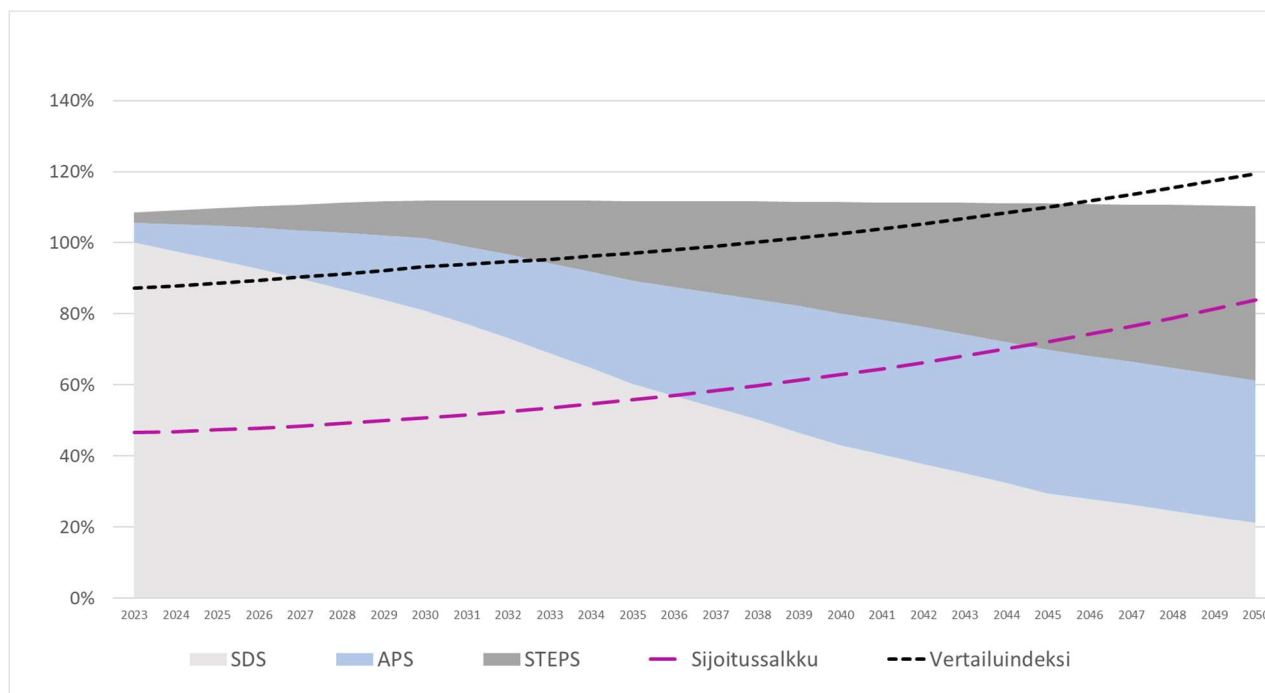
Ilmastonmuutos tuo sijoittajalle myös mahdollisuuksia. Kirkon eläkerahasto pyrkii hyödyntämään ilmastonmuutoksen tuomia mahdollisuuksia varsinkin sijoituksilla ilmastoratkaisuihin. Vihreät teemasijoitukset auttavat rahoittamaan siirtymistä vähähiilisempään talouteen, ja ne vaikuttavat suoraan tämänhetkisiin päästöihin. Sijoitusmahdollisuuksia löytyy eri markkinoilta ja omaisuusluokista, kuten kestävän kehityksen teemarahastoista, uusiutuvan energian projekteista, vihreistä joukkovelkakirjalainoista ja metsäsijoittamisesta.

Skenaarioanalyysi

Skenaarioanalyysin avulla analysoidaan Kirkon eläkerahaston salkun nykyisiä sekä mahdollisia tulevia päästöjä ja verrataan niitä Kansainvälisen energianjärjestön (IEA) ilmastoskenaarioihin vuoteen 2050 saakka. Tarkastelussa on huomioitu IEA:n Sustainable Development Scenario (SDS), Stated Policies Scenario (STEPS) sekä Announced Pledges Scenario (APS). Kestävän kehityksen mukainen SDS on skenaarioista tiukin, ja sen katsotaan johtavan alle 1,8°C lämpenemiseen 66 % varmuudella. STEPS heijastelee valtioiden tämänhetkistä sekä suunniteltua tulevaisuuden politiikkaa, kun taas APS olettaa, että valtioiden tekemät ilmastotavoitteet ja -sitoumukset toteutuvat suunnitelmien mukaan. Sekä STEPS että APS johtavat selkeästi SDS-skenaariota suurempaan lämpötilojen nousuun.

Skenaarioanalyysi kattaa likvidit osake- ja yrityslainasijoitukset. Tulevia päästöjä arvioidaan yhdistelemällä tietoja yrityksen markkinaosuudesta sekä toimialan odotetusta päästökehityksestä. Analyysi huomioi myös yritysten päästövähennystavoitteet. Skenaarioanalyysi on tehty yhteistyössä ISS ESG:n kanssa ja sen tulokset on havainnollistettu kuvassa 5.

Kuva 5

Tuloksien perusteella Kirkon eläkerahaston osake- ja yrityslainasalkku ei ole linjassa tiukimman SDS-skenaarion mukaisen päästöbudjetin kanssa vuoteen 2050 asti, vaan ylittää sen vuonna 2036. Salkku on linjassa ainoastaan STEPS-skenaarion kanssa vuoteen 2050 asti. Sektoritasolla päästöbudjetit ylittyvät 2050 mennessä esimerkiksi sähköntuotanto-, rauta- ja terästoimialoilla, kun taas esimerkiksi kemian- ja ruokateollisuuden yhtiöiden osalta ollaan alle vuoden 2050 budjetin.

ISS ESG:n analyysin perusteella portfolio on linjassa 2,3 °C lämpenemisen kanssa vuoteen 2050 mennessä, kun taas vertailuindeksillä sama luku on 2,8 °C. Kirkon eläkerahaston tulos tässä suhteessa on hieman heikentynyt (2,2°C vuonna 2022), kun taas vertailuindeksillä muutosta ei ole tapahtunut (2,8 °C vuonna 2022).). Eläkerahaston tulee kiinnittää päästöihin huomiota koko salkun tasolla, kehittää salkkua ja kannustaa yhtiöitä muutokseen, jotta tulevaisuuden päästöt saataisiin matalammille tasoille.

Ilmastokenaarioanalyysin yhteydessä on tärkeää huomioida, että analyysi on hyvin herkkä sekä skenaarioiden oletuksille että tulevien päästöjen estimoinnille. Lähestymistapojen kehittyessä laskelmien laatu paranee, jolloin skenaarioanalyysin tuloksia voidaan mahdollisesti tuoda selkeäksi osaksi sijoituspäätöksentekoa.

7.2.3 Riskienhallinta

ESG-asiat, johon myös ilmastonmuutokseen liittyvät asiat kuuluvat, ovat osa Kirkon eläkerahaston laajempaa riskienhallintasuunnitelmaa. Riskienhallintasuunnitelman mukaisesti ESG-riskkejä seurataan kahdella tasolla; varainhoitajittain sekä sijoituskohteittain. Tällä hetkellä ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä tunnistetaan ja hallinnoidaan eläkerahastossa seuraavilla tavoilla:

- Tekemällä puolivuositteista **salkkuseulontaa**, jossa ulkoinen palveluntarjoaja seuloa likvidejä osake- ja korko-omistuksia kahdesta näkökulmasta. *Normiperusteisessa seulonassa* tarkoituksena on

selvittää, löytyykö sijoitussalkusta ympäristöön liittyvien kansainvälisten normien rikkojia. Lisäksi *toimialaperusteisessa seulonnassa* selvitetään omistukset, joiden liiketoiminta perustuu kivihiihikaivostoimintaan tai fossiilisiin polttoaineisiin. Molempien seulontojen osalta Kirkon eläkerahasto on tarvittaessa yhteydessä varainhoitajiin. Eläkerahasto osallistuu lisäksi palveluntarjoajan välityksellä vaikuttamiskeskusteluihin, jotka kohdistuvat normiperusteisessa seulonnassa esiin tulleisiin vakaviin ympäristönormirikkomuksiin, jotta seulonnassa tunnistettuja riskejä voidaan paremmin arvioida ja hallita.

- Osallistumalla **ennakoivaan teemavaikuttamiseen** ulkoisen asiantuntijan kanssa. Tällä hetkellä Kirkon eläkerahasto on mukana esimerkiksi Kestävä metsä ja rahoitus -vaikuttamishankkeessa, joka keskittyy metsän arvoketjun ilmastovaikutuksiin.
- Käymällä **aktiivista vuoropuhelua varainhoitajien kanssa**. Eläkerahasto pyrkii tuomaan esiin omia tavoitteitaan ilmastonmuutostyön osalta ja vaikuttamaan näin varainhoitajien toimintaan. Eläkerahaston aloitteesta varainhoitajat ovat esimerkiksi kiristäneet poissulkukriteerejään kivihiihikaivostoimintaan ja fossiilisiin polttoaineisiin liittyen. Varainhoitajat myös tuottavat salkuistaan vastuullisuusanalyysia, jota eläkerahasto käyttää osana riskienhallintaa. Lisäksi salkunhoitajatapaamisissa käydään säännöllisesti keskustelua rahastojen hiilijalanjäljestä sekä ilmastovaikutuksista.
- Vuosittaisen varainhoitajien **ESG-kyselyn** avulla eläkerahasto arvioi varainhoitajien osaamista ilmastonmuutokseen liittyvissä asioissa. ESG-kyselyn palautekeskustelujen tavoitteena on saada varainhoitajat parantamaan käytäntöjään esimerkiksi ilmastonmuutokseen liittyvän raportoinnin osalta sekä tekemään aktiivisempaa vaikuttamistyötä salkkuyritysten kanssa.
- **Tapaamalla suoraan yrityksiä** ja kannustamalla niitä asettamaan ilmastotavoitteita ja raportoimaan kattavammin ilmastonmuutostyöskentelystään. Yritysten parempi ilmastoraportointi auttaa sijoittajia arvioimaan riskejään yhä kattavammin.
- **Osallistumalla sijoittaja-aloitteisiin**, joiden tavoitteena on mahdollisimman laajalla ja vaikutusvaltaisella omistajapohjalla vaikuttaa yritysten toimintatapoihin, tai vaikuttaa laajemmin sijoitustoimialaan ja päätöksentekijöihin ilmastonmuutostavoitteiden edistämiseksi. Osallistuminen sijoittaja-aloitteisiin auttaa sekä riskien tunnistamisessa että niiden hallinnassa. Kirkon eläkerahasto on mukana IIGCC, CDP, Paris Aligned Investment Initiative Net Zero sekä Climate Action 100+ aloitteissa.
- **Varmistamalla, että henkilökunnalla on tarvittava tietotaso** ilmastonmuutokseen liittyen. Tämä toteutuu esimerkiksi osallistumalla aktiivisesti alan seminaareihin, lukemalla alan kirjallisuutta ja tutkimuksia sekä erilaisten koulutuksien kautta.
- **Seuraamalla rahastojen hiilijalanjälkeä ja ympäristöön liittyviä ESG-arvosanoja** suoraan salkunhoitojärjestelmästä. Salkunhallintajärjestelmän ESG-osion avulla pystytään tarvittaessa reagoimaan nopeasti muuttuneihin riskitekijöihin.
- Tekemällä **ilmastoanalyysin** kerran vuodessa yhteistyössä ISS ESG:n kanssa yhteistyössä, mikä antaa hyvät työkalut identifioida kaikista keskeisimpiä riskikeskittymiä sekä tarvittaessa tehdä strategiamuutoksia sijoitussalkussa. Ilmastoanalyysin tuloksia käytetään myös työkaluna varainhoitajavaikuttamisessa.

7.2.4 Mittarit ja tavoitteet

Kirkon eläkerahastolla on käytössä useita mittareita ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien ja mahdollisuuksien arvioinnissa. Taulukossa 7 on käyty tarkemmin läpi käytettyjä mittareita.

Taulukko 7.

Mittari	Lähde	Kohde	Frekvenssi
Hiilijalanjälki (sisältäen attribuutio- ja toimialaperusteiset laskelmat)	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja yrityslainastrategiat)	Vuosittain
Energiantuotannon vihreä / ruskea osuus tuotantokapasiteetista	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja yrityslainastrategiat)	Vuosittain
Fossiilisten polttoaineiden omistukset ja niistä mahdollisesti muodostuvat päästöt	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja yrityslainastrategiat)	Vuosittain
Yritysten ilmastonmuutosstrategian arviointi	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja yrityslainastrategiat)	Vuosittain
Carbon Risk Rating, jolla pyritään arvioimaan yritysten tulevaisuuden valmiutta toimia vähähiilisessä yhteiskunnassa	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja yrityslainastrategiat)	Vuosittain
Yritysten ja salkun fyysiset riskit ja niiden hallinnointi	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja yrityslainastrategiat)	Vuosittain
Ympäristöön liittyvät normirikkomukset	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja korkostrategiat)	Puolivuosittain
Kivihiilikaivostoimintaa tai fossiilisiin polttoaineisiin liittyvää liiketoimintaa harjoittavien yritysten osuus salkusta	ISS ESG	Kokonaissalkku (osake- ja korkostrategiat)	Puolivuosittain
Hiilijalanjälki	MSCI	Rahastokohtainen	Jatkuva
Ympäristöön liittyvä ESG-arvosana	MSCI	Rahastokohtainen	Jatkuva
Vaikuttavuusmittarit* ja vastuullisuusanalyysi	Varainhoitajat	Rahasto/ mandaattikohtainen	Jatkuva
Vaikuttamistapausten tulokset	ISS, Sustainalytics, KER	Yrityskohtainen	Jatkuva
ESG-kyselyjen vastaukset ja pisteytykset	KER	Rahasto/ mandaattikohtainen	Vuosittain

*Varainhoitajien vaikuttavuusmittaustavat vaihtelevat, eivätkä siten ole yhdistettävissä keskenään. Kirkon eläkerahaston tavoitteena on tulevaisuudessa tuoda salkkutason vaikuttavuusmittareita osaksi riskienhallintaa.

Hiilijalanjälki

Vuonna 2023 Kirkon eläkerahasto käytti hiilijalanjäljen laskentaan ulkoista palveluntarjoajaa ISS ESG:tä. Hiilijalanjälki laskettiin erikseen likvideille osake- sekä yritysainasijoituksille. Taulukossa 8 on käyty läpi eläkerahaston likvidin osake- ja yritysainasalkun, sekä niiden vertailuindeksien absoluuttiset päästöt.

Taulukko 8.

	Raportoivat omistukset (%)	Scope 1 ja 2 (tCO ₂ e)	Scope 1,2 ja 3 (tCO ₂ e)
Osakesalkku	90,8 %	24 062 (38 283)	327 756 (474 833)
Vertailuindeksi	95,2 %	51 230 (74 801)	478 903 (578 951)
Yrityslainasalkku	98,7 %	19 099 (12 790)	148 144 (117 579)
Vertailuindeksi	98,7 %	15 480 (17 983)	182 883 (165 466)

*Vuoden 2022 tulokset suluissa.

Scope 1 -päästöillä viitataan yritysten toiminnasta suoraan aiheutuviin päästöihin. Scope 2 -päästöillä puolestaan viitataan epäsuoriin päästöihin, jotka aiheutuvat yrityksen energian ja sähkön käytöstä. Myytyjen tuotteiden loppukäytöstä sekä tavaroiden ja palvelujen hankinnasta aiheutuvia päästöjä kutsutaan välillisiksi päästöiksi ja niitä kuvataan Scope 3 -päästöillä. Scope 3 -päästöjen estimointi on erittäin vaikeaa, joten niiden lukua voidaan pitää ainoastaan suuntaa antavana.

Lisäksi eläkerahasto seuraa rahastojen raportointiasteita – mitä korkeampi sijoituskohteiden raportointien tietojen kattavuus, sitä tarkempi hiilijalanjälkiluku. Mikäli yritys ei ole raportoinut hiilijalanjälkeään, on sen päästöt arvioitu ISS ESG:n mallin avulla, joka huomioi satoja eri muuttujia.

Kirkon eläkerahaston absoluuttiset päästöt ovat selkeästi vertailuindeksiä pienemmät sekä osake- että yritysainasijoitusten osalta, kun otetaan huomioon kaikki päästöt. Selkeitä eroavaisuuksia voidaan kuitenkin nähdä yritysainasalkun osalta, kun vertaillaan Scope 1 ja 2-päästöjä vertailuindeksiin. Tuolloin yritysainasalkun luvut ovat korkeammat. Suurin vaikuttava tekijä korkeampiin päästölukuihin ovat olleet yritysainarahastojen omistukset kolmessa teollisuusalan yhtiössä, jotka eivät kuulu vertailuindeksiin. Ero sekä osakkeissa että yritysainoissa vertailuindeksiin verrattuna johtuu pääasiassa eläkerahaston alipainosta energia- ja yhdyskuntapalvelusektorilla, sekä yritysvalinnasta perusteollisuussektorilla. Eläkerahaston salkkuyhtiöiden raportointiaste on hieman vertailuindeksiä pienempi, mikä johtunee suuremmasta pienyhtiöiden osuudesta.

Taulukko 9.

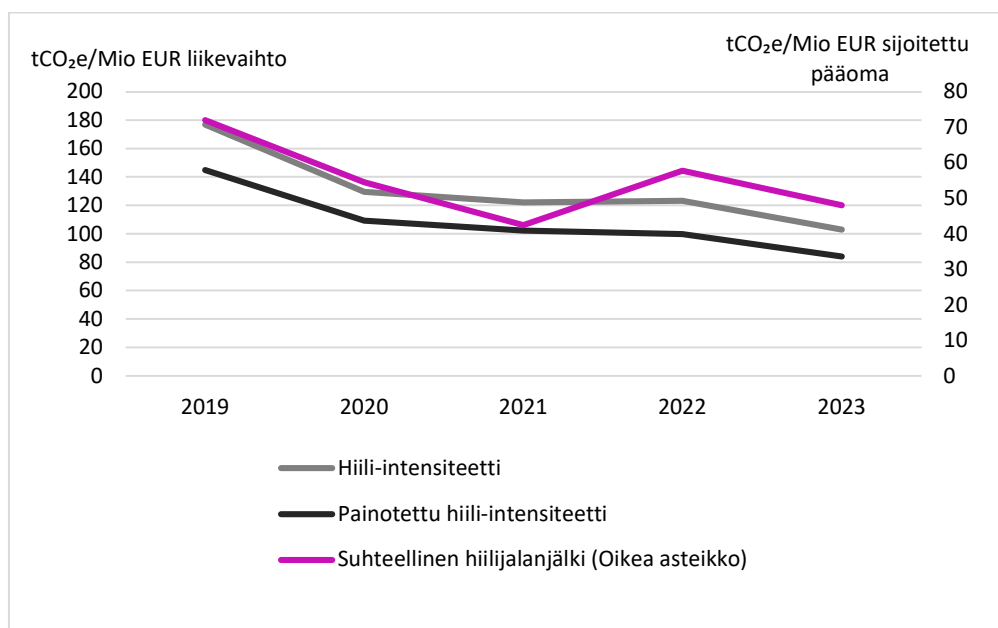
	tCO ₂ e/milj. EUR sijoitettu pääoma		tCO ₂ e/milj. EUR liikevaihto			
	Suhteellinen hiilijalanjälki	Muutos vs. 2022 (%)	Hiili-intensiteetti	Muutos vs. 2022 (%)	Painotettu hiili-intensiteetti	Muutos vs. 2022 (%)
Osakesalkku	37,79	-30,37 %	83,65	-30,9 %	72,69	-24,2 %
Vertailuindeksi	80,45	-24,39 %	173,26	-24,5 %	148,58	-22,2 %
Yrityslainasalkku	100,74	+41,3 %	156,48	+20,6 %	113,79	-0,1 %
Vertailuindeksi	81,65	-18,5 %	146,87	-29,1 %	95,23	-38,0 %
YHTEENSÄ	48,02	-16,8 %	102,92	-16,5 %	83,98	-15,7 %
Vertailuindeksi	80,75	-23,6 %	165,70	-26,3 %	135,19	-25,7 %

Taulukossa 9 avataan suhteellisia päästölukuja ja miten ne vertautuvat edelliseen vuoteen. Suhteellisia päästöjä voidaan laskea vertailemalla päästöjä joko sijoitettuun pääomaan tai yritysten liikevaihtoon. Sijoitettuun pääomaan verrattaessa päästöt jaetaan sijoittajan salkun koolla. Yritysten liikevaihtoon suhteutettua lukua seurataan pääasiassa painotetun hiili-intensiteettiluvun muodossa (engl. weighted average carbon intensity), joka on myös TCFD:n suosittelema tapa raportoida hiilijalanjälki. Luku indikoi rahaston sijoituskohteiden hiilidioksidipäästöt tonneissa, suhteessa miljoonan euron liikevaihtoon (tCO₂e/€M Sales). Luku huomioi sijoituskohteiden painot rahastossa ja on vertailukelpoinen osake- ja yrityslainarahastojen välillä. Hiili-intensiteetti puolestaan huomioi sijoittajan omistusosuuden yrityksessä, mutta ei sen painoa rahastossa.

Kirkon eläkerahaston salkun suhteelliset päästöt ovat merkittävästi pienemmät verrattuna vertailuindeksiin. Vuoteen 2022 verrattuna suurin vaikuttava tekijä on energiayhtiö Fortumin osuus osakesalkun päästöistä. Vuonna 2022 sen osuus oli kolmannes koko osakesalkun päästöistä, kun se vuonna 2023 on laskenut 6 prosenttiin. On myönteistä nähdä sekä osakesalkun että sen vertailuindeksin päästölukujen laskeneen yli kaksikymmentä prosenttia suhteellisen hiilijalanjäljen, hiili-intensiteetin ja painotetun hiili-intensiteetin osalta. Yrityslainasalkun suhteelliset päästöt ovat nousseet suhteessa vertailuindeksiin ja edellisen vuoden lukemiin. Suurin vaikuttava tekijä negatiiviseen kehitykseen ovat olleet yrityslainarahastojen omistukset kolmessa teollisuusalan yhtiöissä, jotka eivät kuulu vertailuindeksiin.

Kirkon eläkerahasto on tehnyt ilmastoanalyysin ISS ESG:n kanssa vuodesta 2019 lähtien. Kuva 6 havainnollistaa eläkerahaston suhteelliset päästöluvut ja niiden kehitys yli ajan.

Kuva 6.

Absoluuttinen hiilijalanjälki vaihtelee merkittävästi sektoreittain. Käytännössä muutama toimiala vastaa sijoitussalkun hiilidioksidipäästöistä kohdemarkkinasta riippumatta. Suuripäästöisiä toimialoja ovat erityisesti yhdyskuntapalvelut, perusteellisuus- ja energiatoimiala. Pienimmät päästöt tulevat IT-, tietoliikenne- ja rahoitussektorilta. Kuva 7 esittää, miten päästöt jakautuvat eri toimialasektorien kesken Kirkon eläkerahaston sijoitussalkussa. Vuonna 2023 perusteellisuuden ja yhdyskuntapalveluiden osuus laski muutaman prosenttiyksikön verran ja samaan aikaan teollisuustuotteiden ja -palvelujen osuus kasvoi.

Kuva 7.

